

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 24 ЖОВТНЯ 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№194 (4838)

Відкритий уряд: діалог влади та громадськості

Фото з сайту Кабінету Міністрів України

Сучасні органи державного управління більшості держав світу дійшли висновку, що ефективність діяльності їхніх структур на пряму залежать від потреб, очікувань, думок та настроїв громадян. Вплив на суспільні потреби та громадську думку здійснювався владою у всі часи різними методами. Відповідно і результати такого впливу були різні.

Приміром, влада створювала виключно позитивний імідж з допомогою потужної пропагандистської машини. Затим разом з

пропагандистськими методами почали застосовувати технології публік рилейшнз, через які управлінці намагалися переконати окремі стратегічно важливі кола громадськості в необхідності ухвалення вигідних для влади рішень.

Третя, найприйнятніша для сьогодення модель полягає в тому, що влада систематично і докладно інформує громадян про свою діяльність, консультується зі всіма зацікавленими сторонами. Йдеться про постійну координацію діяльності органів уп-

равління з інтересами громадськості шляхом докладного вивчення потреб та очікувань суспільства.

Позитивний досвід щодо цього має чимало провідних країн Європи та світу. Приміром, у Великобританії кожен міністр несе персональну відповідальність за здійснення політики в сфері зв'язків з громадськістю. За незадовільної оцінки цієї частини своїх обов'язків він може позбутися свого портфеля. А в Данії уряд про процеси розробки, погодження та ухвалення рішень

контактує з більш ніж 100 неурядовими організаціями.

Саме таку модель обрала чинна українська влада, оскільки вона найповніше відповідає демократичному устрою, за якого громадяни опосередковано беруть участь в управлінні державою. Її запровадження, що ґрунтується на відповідній нормативній базі, яскраве свідчення, що наша влада не боїться звинувачень в непрофесіоналізмі чи неефективності, що вона стала і користується довірою громадян.

Як налагоджується і розширюється діалог, зміцнюються партнерські засади між владою і громадськістю, що вже зроблено і які плани на найближчу перспективу — читайте у матеріалах спеціального випуску нашої газети.

Водночас редакція сподівається на зворотний зв'язок з читачами «Урядового кур'єра» та користувачами редакційного сайту і пропонує продовжити обговорення цієї важливої для становлення вітчизняного громадянського суспільства теми на сторінках газети та в Інтернеті.

У НОМЕРІ:

Прем'єр-міністр Микола Азаров про демократичну державу і сильне громадянське суспільство

2

Жодний дзвінок на «гарячу лінію» Держкомзему не залишається без уваги

5

Державна інспекція ядерного регулювання долучає громадян до процесу прийняття найважливіших рішень

6

Громадські активісти з Полтави добилися скасування рішення про підвищення тарифів ЖКГ в обласному центрі

9

За час чинності Закону «Про доступ до публічної інформації» органи виконавчої влади розглянули понад 46 тисяч запитів на інформацію

12

Рада Європи рекомендує країнам Кодекс участі громадськості

14

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 23 жовтня 2012 року

USD 799.3000

за 100 доларів США

EUR 1044.1256

за 100 євро

RUB 2.5860

за 10 рублів

/ AU 137879.25

AG 2571.35

за 10 трійських унцій

PT 129406.67

PD 50196.04

ЕКСКЛЮЗИВ

Прем'єр-міністр України Микола Азаров:

«Демократична держава і сильне громадянське суспільство — головні орієнтири діяльності українського уряду»

Трохи більше ніж 20 років тому український народ прийняв доленосне рішення про створення незалежної держави. Велика кількість наших співвітчизників яскраво пам'ятає, які надії та сподівання поклалися на життя в оновленій країні. Одне з найголовніших очікувань стосувалося формування демократичного устрою, створення реальних умов для участі громадян в управлінні державними справами.

На жаль, соціально-економічні трансформації, пов'язані з побудовою незалежної держави, виявились більш глибокими і болючими для суспільства, ніж очікувалось. Не одразу вдалося віднайти ефективні шляхи реформування української економіки, удосконалення системи соціального забезпечення. Так само демократія в Україні тривалий час була не реальним інструментом народовладдя, а красивим гаслом виборчих кампаній.

Сьогодні уряд активно працює над побудовою сильної та конкурентоспроможної економіки. Настав час глибинних реформ, які досить довго відкладались через політичні причини. Однак, модернізація економіки не є самоціллю. Головна наша мета — покращення повсякденного життя кожного громадянина. Адже лише економічно незалежний громадянин має можливість активно захищати і приватні, і колективні, і суспільні інтереси, а також ефективно контролювати владу та співпрацювати з нею. Суккупність таких громадян та їх об'єднань і є основою громадянського суспільства. У свою чергу, розвинене громадянське суспільство суттєво впливає на економічну стабільність країни, сприяє подоланню конфліктів заради загального добробуту.

Варто відзначити, що громадянське суспільство в Україні з року в рік зміцнюється. Його інститути — громадські і благодійні організації, професійні та творчі спілки, інші об'єднання — поступово стають потужними центрами самоорганізації, які обговорюють актуальні суспільні проблеми, захищають права та інтереси громадян, поширюють цінності демократії і громадянської культури.

І ці осередки громадської активності вже не може задовольнити «фасадна» демократія. Саме тому дер-

Зустріч Прем'єр-міністра Миколи Азарова з представниками молодіжних громадських організацій

жава зобов'язана змінюватися — зменшувати своє домінування у суспільній сфері, підвищувати якість адміністративних послуг, створювати умови для ефективної діяльності громадських об'єднань та їх участі у підготовці і реалізації державних рішень. Партнером громадянського суспільства в країні має стати відкритий та відповідальний уряд. Уряд, що працюватиме над підвищенням стандартів державного управління, удосконаленням механізмів як представницької, так і прямої та дорадчої демократії.

Це вимагає розв'язання комплексу завдань зі створення правової бази для економічної самодостатності громадян, активної діяльності громадських об'єднань, а також забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів влади, що дозволить громадянам брати реальну участь в управлінні державними справами та контролювати владу.

Активна робота у цьому напрямку розпочалась урядом на чолі з В. Ф. Януковичем. У жовтні 2004 року було прийнято рішення про системне проведення органами виконавчої влади консультацій з громадськістю, а також створення громадських консультативно-дорадчих органів — громадських рад. Це мало сприяти впровадженню демократичної та максимально наближеної до інтересів громадян держав-

ної політики. І хоча філософія державного управління не змінюється миттєво, процес впровадження нового підходу до взаємодії влади та громадянського суспільства, на мою думку, вже є незворотним.

У 2010–2012 рр. ми прийняли ряд важливих рішень, спрямованих на створення більш сприятливих умов для функціонування інститутів громадянського суспільства, їхньої участі в формуванні та реалізації державної політики. Було істотно оновлено нормативні засади створення і діяльності громадських рад при органах виконавчої влади.

Щоб такі ради не мали «кишенькового» характеру і не залежали від чиновників, започатковано демократичне обрання їх складу під час зборів зацікавлених представників інститутів громадянського суспільства. У червні цього року я зустрічався з головами таких громадських рад і отримав значну кількість пропозицій щодо удосконалення взаємодії органів виконавчої влади та громадськості.

Враховуючи корисність таких дискусій і побажання голів громадських рад, ми утворили спеціальний консультативно-дорадчий орган при Кабінеті Міністрів — Раду голів громадських рад. За результатами широкого громадського обговорення уряд планує здійснити додаткові заходи з метою удосконалення нормативних засад ство-

рення і діяльності громадських рад. Сподіваюсь, це дозволить підвищити їх спроможність збільшити рівень залучення громадських експертів до процесу прийняття державних рішень.

Хочу підкреслити, що як Прем'єр-міністр, я приділяю надзвичайну увагу співпраці з інститутами громадянського суспільства і регулярно зустрічаюся з їхніми представниками для обговорення проблемних питань у різних сферах державної політики.

Такі зустрічі дозволяють дізнатися громадську думку щодо роботи уряду, яка дуже часто не збігається з паперовими звітами органів влади. Погляд громадських активістів на актуальні соціально-економічні проблеми більш об'єктивний та наближений до безпосередніх потреб громадян. Крім того, багато з них мають оригінальні та корисні поради щодо того, як зробити роботу влади ефективнішою.

Надзвичайно актуальним сьогодні є об'єднання зусиль уряду та громадських активістів з метою подальшого розвитку громадянського суспільства в нашій країні. Вперше цей напрямок державної політики було актуалізовано урядовою Концепцією сприяння органам виконавчої влади розвитку громадянського суспільства, що була прийнята у 2007 році.

На початку цього року відповідні пріоритети

знайшли відображення у затвердженій Президентом України Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства. Таким чином уряд та громадські об'єднання мають чітку «дорожню карту» на шляху до посилення громадянського суспільства в Україні.

На мою думку, одним з найважливіших завдань щодо цього є посилення партнерства між владою та громадянським суспільством з метою вирішення проблемних питань, що виникають у суспільстві. Експертний потенціал громадських об'єднань, їх наближеність до громадян, використання волонтерських та благодійних ресурсів можуть істотно допомогти у реалізації державної та місцевої політики.

З цією метою органи виконавчої влади повинні активніше співпрацювати з інститутами громадянського суспільства, а також підтримувати, у тому числі і фінансово, їх суспільно корисну діяльність. На жаль, сьогодні в Україні громадські об'єднання фінансують здебільшого міжнародні фонди. Водночас обсяги цього фінансування поступово зменшуються. У державному бюджеті сьогодні передбачаються кошти на підтримку певних видів інститутів громадянського суспільства.

Тому з метою розширення законодавчих засад для залучення широкого кола громадських об'єднань до

виконання завдань державної, місцевої політики нещодавно уряд схвалив і направив до Верховної Ради законопроект про внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу. Також варто згадати, що минулого року, враховуючи міжнародні стандарти, ми визначили прозору конкурсну процедуру для ефективного використання бюджетних коштів, які спрямовуватимуться на підтримку громадських об'єднань.

У цей час Міністерство соціальної політики активно працює над удосконаленням нормативних документів з питань залучення інститутів громадянського суспільства до надання соціальних послуг населенню, що має сприяти підвищенню їхньої якості.

Посилення громадянського суспільства та партнерство з його інститутами і надалі залишається провідним пріоритетом у діяльності вітчизняного уряду. Як Прем'єр-міністр я очікую значного поступу в цьому напрямку і завдяки реалізації міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд», до якої Україна приєдналася наприкінці минулого року.

Спільно з громадськими активістами уряд повинен активізувати впровадження демократичних стандартів державного управління, підвищити рівень відкритості та прозорості своєї діяльності, наблизити її до потреб і очікувань громадян. Впевнений, саме це дозволить консолідувати державні та суспільні ресурси задля розбудови успішної української держави.

Та всім нам важливо пам'ятати, що демократія — не аксіома, а теорема, яку і держава, і громадяни повинні доводити щодня. Тому, користуючись нагодою, хочу звернутися до громадських активістів з проханням активніше долучатися до процесу формування та реалізації державної політики, використовувати створені для цього механізми і не боятися «потурбувати» органи виконавчої влади своїми пропозиціями і зауваженнями.

Саме ви, як ніхто інший, знаєте, які дії влади необхідні для розв'язання суспільних проблем, і влада зобов'язана почути вашу думку та врахувати її. Це і є справжнім фундаментом демократичної держави і я впевнений, що спільними зусиллями ми її збудуємо.

З ПЕРШИХ ВУСТ

«Долучаємося до європейського адміністративного простору»

Перший віце-прем'єр-міністр
Валерій ХОРОШКОВСЬКИЙ

Складні і суперечливі процеси в економіці, політиці та національній свідомості відбуваються в Україні вже тривалий час. Важливою передумовою успішного подолання кризових явищ, досягнення економічного та культурного процвітання, зміцнення співпраці між державою, діловими колами і широким громадянським загалом є становлення громадянського суспільства. Нам україноцям потрібно демократично консолідувати європейського гатунку, яка має на меті формування толерантності, поваги до прав людини, вміння долати стереотипи і знаходити компроміси. Своє бачення цих процесів у відповідях на запитання «Урядового кур'єра» виклав перший віце-прем'єр-міністр Валерій ХОРОШКОВСЬКИЙ.

УК Як відомо, головне призначення уряду — стимулювати суспільний розвиток. Чи реалізує вітчизняна виконавча влада це завдання? Що, на вашу думку, істотно прискорить цей процес у нашій державі?

— Рух вперед та зміни на краще це головний закон життя, який стосується і людини, і суспільства, і всієї країни. За останні двадцять років Україна змінилася кардинально. Та поки що це проміжний результат на шляху до європейської та демократичної держави.

Суспільний розвиток у нашій країні має два підґрунтя. Ми обрали курс на європейську інтеграцію. Передусім, це вибір стандартів життя і цінностей. Визначили великий обсяг завдань з метою наближення до європейських норм. Це стосується адаптації законодавства, здійснення реформ в енергетичному, соціальному та економічному секторах, покращення інвестиційного клімату, відкритості органів державної влади тощо. Уряд працює за кожним з цих напрямків і, переконаний, така системна та цілеспрямована робота обов'язково дасть результат.

З другого боку, люди самі ініціюють зміни в державі, зокрема, через виборче право. Переконаний, що парламентські вибори, які незабаром відбудуться, будуть чесними та демократичними, і дадуть поштовх для нового етапу трансформації у країні.

УК Що ви вкладаєте в європейське поняття «держава для громадян, а не для чиновників»? Як побороти внутрішній спротив чиновництва до реформ? Чим мотивувати прихід на державну службу талановитої молоді, людей із незаплямованими мундирами?

— Україна рівняється на європейські норми та стандарти, в тому числі, і в питаннях державного управління. Адміністративна

реформа, яку ми здійснили, зменшила кількість державного апарату, але функції органів державного управління фактично залишилися без змін. Тому уряд продовжить роботу в цьому напрямку. Людина повинна почуватися захищеною і впевненою. Завдання держави — дати громадянину це відчуття.

Правильним і своєчасним підходом вважаю залучення молоді до державного управління. Молоді спеціалісти мають нове, не заштамповане, мислення. Інша справа, що застосування нових ідей не повинно означати відмову від попереднього досвіду, інакше ми можемо повторити помилки, які вже колись зробили.

УК Електронне урядування — візитка будь-якої європейської держави. Чому відстаємо ми?

— Електронне урядування — організація якісно нових форм спілкування громадян і влади шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів. Це можливість отримання адміністративних послуг в електронній формі, звернення до посадових осіб через Інтернет у будь-який час. При цьому мова фактично йде про перехід до нового типу держави, а не про зміну наявної моделі державного управління шляхом інформатизації.

Впровадження електронного урядування — це не просто перехід від паперового документообігу до електронного, а передусім зміна організації роботи урядових структур. Безперечно, сьогодні в Україні здійснюються реальні заходи щодо формування правових, науково-технічних, технологічних умов для впровадження електронного урядування.

Водночас, ми певною мірою відстаємо від провідних країн світу. Це пов'язано із відсутністю єдиної інфраструктури між орга-

ДОСЬЄ «УК»

Валерій ХОРОШКОВСЬКИЙ. Народився 1.01.1969 р. у Києві. За фахом юрист, закінчив Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка. Працював заступником, першим заступником Глави Адміністрації Президента України; міністром економіки та з питань європейської інтеграції; першим заступником Секретаря РНБО; головою Державної митної служби; головою Служби безпеки; міністром фінансів. З 22 лютого 2012 р. — перший віце-прем'єр-міністр. Державний службовець першого рангу, генерал армії. Обирався народним депутатом України. Доктор економічних наук, професор.

нами державної влади, за допомогою якої здійснювався б ефективний інформаційний обмін, відсутність єдиного підходу до застосування інструментів і механізмів організації та координації діяльності державних органів у сфері інформатизації; низьким рівнем обізнаності державних службовців, представників місцевого самоврядування та громадян щодо суті та переваг електронного урядування.

Та уряд визначив цей напрямок розвитку як пріоритетний. Це означає, що крок за кроком ми будемо робити необхідні дії для того, щоб змінити філософію відносин між громадянином і владою.

УК Корупція в державному управлінні — найбільший подразник суспільства. Чи позначиться запровадження електронного урядування на зменшенні корупції?

— Корупція — це своєрідна іржа, яка проникла в усі структури державної влади. Тому боротьба з нею повинна бути системною. Перехід до електронного урядування означає отримання громадянином послуг електронним шляхом. Чиновник вже не буде зв'язуючою ланкою між громадянином та органом державної влади, тобто людині просто нікому і ні за що буде давати хабар.

Система електронного урядування не тільки сприятиме здійсненню внутрішніх трансформацій всередині країни, а й стане дієвим механізмом у боротьбі з корупцією.

УК Валерію Івановичу, а коли слід очікувати реєстру державних послуг, тобто коли Україна долучиться до єдиного європейського адміністративного простору?

— За умов розвитку електронного урядування головне завдання держави — забезпечити надання громадянам та суб'єктам підприємницької діяльності адміністративних послуг в електронній формі. Створення та запровадження переліку адміністративних послуг стане значним кроком держави на шляху до удосконалення процедури надання таких послуг.

Сьогодні ми вже маємо єдиний державний довідник, де знаходиться інформація про суб'єкт надання адміністративної послуги, розмір плати за її надання (у разі надання послуги на платній основі), результат її надання, нормативно-правові акти, відповідно до яких надається послуга, визначаються порядок, умови та розмір плати за її надання, стандарт послуги.

Такий перелік ще не відповідає визначенню реєстру як бази даних і не сприяє наданню органами державної влади адміністративних послуг в електронній формі. Мінекономрозвитку необхідно вжити заходів з метою створення повнофункціональної бази даних, зрозумілої для громадян.

Ірина НАГРЕБЕЦЬКА,
«Урядовий кур'єр»

Урядова телефонна «гаряча лінія» працює для громадян

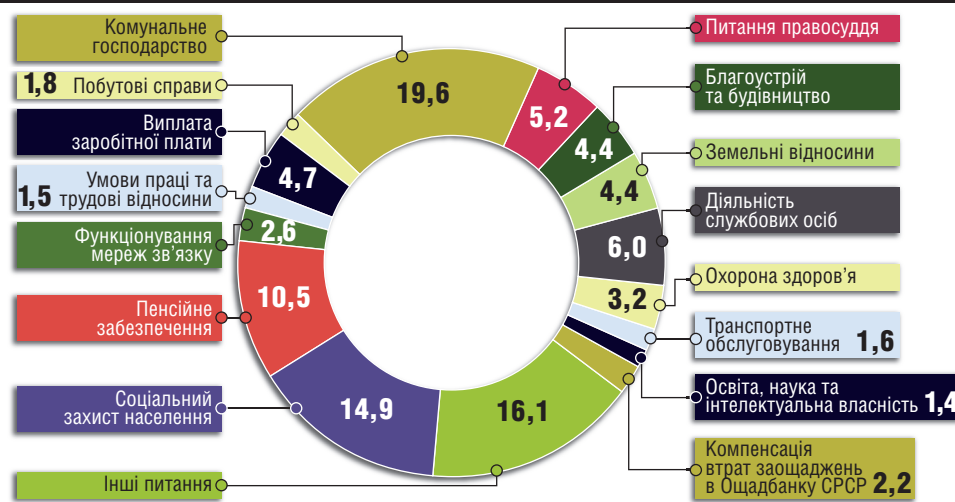
За дев'ять місяців поточного року на урядову телефонну «гарячу лінію» надійшло близько 314,2 тис. звернень, що стосуються цілої низки соціально-економічних проблем. На розгляд органам виконавчої влади надіслано 47,2% від загальної кількості звернень, у відповідь на інші звернення надано роз'яснення, консультації і довідкову інформацію безпосередньо фахівцями урядової телефонної «гарячої лінії».

Які ж питання турбують заявників найбільше?

Це, насамперед, проблеми соціального захисту, пенсійного забезпечення, охорони здоров'я, умов праці та трудових відносин, захисту прав споживачів. Люди скаржаться на незадовільну якість різного виду послуг, нестачу робочих місць, затримку виплати заробітної плати, недбалість службових осіб, що вимагає від органів виконавчої влади вжиття належних ефективних заходів.

Більш як 3 тис. громадян, які звернулися на урядову телефонну «гарячу лінію», потребували роз'яснень щодо порядку повернення коштів вкладникам Ощадбанку СРСР, порушували питання прискорення виплати компен-

Структура звернень, що надійшли на урядову «гарячу лінію» та через Інтернет і надіслані до органів виконавчої влади за січень-вересень 2012 року, %

За даними Урядового контактного центру

сацій, зважаючи на похилий вік та сімейні обставини отримувачів.

На спеціалізовану «гарячу лінію» «Діалог з малим бізнесом» від представників малого та середнього бізнесу з усіх регіонів країни надійшло 1455 звернень. 1115 суб'єктів підприємницької діяльності звернулися за роз'ясненнями стосовно сплати внесків до Пен-

сійного фонду, організації підприємницької діяльності, дій посадових осіб та оподаткування. Водночас 312 підприємців скаржилися на недбалість та перевищення службових повноважень посадовими особами, а також порушення при проведенні перевірок підприємницької діяльності.

Як і раніше, особливо гостро залишається тема поліп-

шення якості житлово-комунальних послуг, забезпечення належної підготовки до осінньо-зимового періоду.

Хвилюють громадян і питання дерегуляції у будівельній сфері, зокрема такі, як відновлення будівництва, введення в експлуатацію новобудов та реєстрація документів в інспекціях Державної архітектурно-будівельної інспекції.

На спеціалізовану «гарячу лінію» з питань реалізації житлових прав мешканців гуртожитків надходила значна кількість звернень стосовно приватизації кімнат у гуртожитках, передачі гуртожитків у комунальну власність.

Заявники виявили зацікавленість щодо вирішення аграрних питань, зокрема пов'язаних з розвитком тваринництва, запровадженням урядом спеціальної бюджетної дотації фізичним особам на утримання та збереження молодняку великої рогатої худоби, врегулювання цін на тваринницьку продукцію.

Широке відображення у зверненнях знайшли проблеми освітньої сфери, що істотно доповнило інформацію, на основі якої уряд визначив невідкладні завдання щодо підготовки до нового навчального року всіх закладів освіти — від дошкільних до вищих.

Помітне місце в структурі звернень займали проблеми транспортного обслуговування, насамперед пасажирських перевезень, підвищення якості автомобільних доріг.

З метою контролю та з'ясування результатів розгляду органами виконавчої влади порушених у зверненнях питань і

проблем фахівцями урядової телефонної «гарячої лінії» за звітний період здійснено близько 30 тис. зворотних телефонних дзвінків. Підтвердилося, що у 12 156 випадках проблеми заявників вирішено позитивно, з них 10 335 — повністю (36,6% від кількості звернень, за якими здійснено зворотний зв'язок) та 1 821 — частково (6,5%).

З метою подальшого удосконалення роботи у цій сфері здійснюються заходи для створення Національної системи опрацювання звернень до органів виконавчої влади, яка передбачає функціонування регіональних контактних центрів по всій країні. Очікується, що це забезпечить підвищення оперативності реагування на проблемні питання, які хвилюють громадян, ефективності державного управління в цілому.

Підсумовуючи, варто зазначити, що робота урядової телефонної «гарячої лінії» допомагає втілювати новий підхід у співпраці громадян з владою з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Звернутись на «гарячу лінію» можна за телефоном: 0 800 507 309 або за допомогою спеціального веб-сайту (www.ukc.gov.ua).

АКТУАЛЬНІ ІНТЕРВ'Ю

«На засадах партнерства та взаємовідповідальності»

**Заступник Керівника
Секретаріату
Кабінету Міністрів
Юрій АВКСЕНТЬЄВ**

У вересні 2011 року наша країна приєдналася до глобальної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд». Урядовим розпорядженням був затверджений план заходів і з травня 2012 року розпочалося фактичне впровадження запланованого. Про це ко-
респонденту «Урядового кур'єра» розповів відповідальний секретар Координаційної ради, Урядовий уповноважений з питань реалізації ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» та сприяння розвитку громадянського суспільства Юрій АВКСЕНТЬЄВ.

УК Юрію Анатолійовичу, що можна сказати про сього-
днішній стан реалізації в У-
країні ініціативи «Партнер-
ство «Відкритий уряд»?

— У вересні під час проведення першого засідання Координаційної ради і представники громадськості, і представники органів влади зійшлися на тому, що більшість завдань вже сьогодні активно виконуються. Крім того, голова Координаційної ради, перший віцепрем'єр-міністр В. І. Хорошковський звернувся до представників інститутів громадського суспільства з пропозицією надати свою незалежну оцінку роботи вітчизняного уряду з цього питання.

УК Але ж уряд розпочав роботу щодо підвищення відкритості своєї діяльності не лише минулого року?

— Мета цієї роботи — вивчення та врахування громадської думки під час прийняття урядових рішень.

Крок за кроком ми йдемо до кардинальної нової ідеології взаємовідносин — партнерство органів влади та інститутів громадянського суспільства і спільна відповідальність за прийняті рішення та їх виконання.

УК Що належить до ваших повноважень як відповідального секретаря Координаційної ради з питань реалізації ініціативи, Урядового уповноваженого з питань її реалізації та сприяння розвитку громадянського суспільства?

— Передусім хотів би сказати, що запровадження цієї посади свідчить про велику увагу, яку приділяє Кабінет Міністрів питанням розвитку громадянського суспільства, відкритості та прозорості діяльності органів виконавчої влади, доступу до публічної інформації.

Завдання Урядового уповноваженого з питань реалізації ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» та сприяння розвитку громадянського суспільства — це, по-перше, сприяння реалізації в Україні зазначеної ініціативи.

По-друге, це ініціювання заходів, спрямованих на налагодження тісної співпраці Кабінету Міністрів, органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства, науковцями, експертами.

УК В Україні створена система громадських рад. Наскільки вона ефективна?

— Зараз громадські ради діють майже при всіх центральних та місцевих органах виконавчої влади. Це потужна армія громадських експертів, готових бути активними учасниками процесу формування та реалізації державної політики.

Сьогодні не все ще виходить: існують проблемні питання, пов'язані з процесом формування та діяльністю громадських рад, проекти важливих суспільних рішень не завжди виносяться на розгляд громадськості. На жаль, не всі, хто увійшов до складу громадських рад, свідомі працювати над розв'язанням саме суспільних проблем, а не власних. Органи виконавчої влади також не завжди розуміють, що громадські ради є їхніми партнерами.

Та можу сказати, що ця робота з кожним днем набуває дедалі більшої системності. У червні цього року вперше з моменту існування інституту громадських рад з їх головами зустрівся Прем'єр-міністр України М. Я. Азаров. Під час зустрічі були обговорені проблемні питання, що виникають у процесі взаємодії громадськості з органами виконавчої влади, зокрема щодо створення та налагодження роботи громадських рад.

У липні — серпні цього року з головами громадських рад також зустрілися віцепрем'єр-міністр — міністр соціальної політики С. Л. Тігіпко, віцепрем'єр-міністр — міністр охорони здоров'я Р. В. Богатирьова, голова Держземагентства С. М. Тимченко та заступник міністра фінансів С. О. Рибак.

Під час однієї з таких зустрічей до обговорення було запропоновано показники проекту Державного бюджету на 2013 рік. Таким чином вперше ці показники обговорювалися з громадськістю до винесення на розгляд Кабінету Міністрів.

Сподіваюсь, проведення зустрічей членів уряду з головами громадських рад стане доброю традицією.

УК Вочевидь саме ці зустрічі спонукали до створення Ради голів громадських рад при органах виконавчої влади?

— Цей орган, що координуватиме діяльність громадських рад, утворено урядом за ініціативою їхніх голів, про що йшлося під час зустрічі з Прем'єр-міністром М. Я. Азаровим.

ДОСЬЄ «УК»

Юрій АВКСЕНТЬЄВ. Народився в 1955 році. За фахом інженер-механік, закінчив Одеський політехнічний інститут. Працював першим заступником голови Одеського міськвиконкому, першим віцепрезидентом Союзу інноваційних підприємств країн СНД, радником Прем'єр-міністра, головою Держпідприємництва, заступником Міністра Кабінету Міністрів. З 11 квітня 2011 року — заступник Керівника Секретаріату Кабінету Міністрів. Державний службовець I рангу. Кандидат економічних наук.

Рада вивчатиме стан взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю, забезпечення відкритості та прозорості їхньої діяльності, готуватиме пропозиції щодо усунення недоліків у цій сфері, надаватиме методичну допомогу громадським радам. Крім того, на засіданнях Ради обговорюватимуться питання, що мають суспільно важливе значення, для вироблення відповідних пропозицій Кабінетові Міністрів. Уже відбулося перше засідання Ради, на якому розглядалися питання організації її роботи.

УК Юрію Анатолійовичу, однією з умов реалізації ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» є використання інформаційно-комунікаційних технологій. Наскільки сього-
дні електронні технології використовуються для взаємодії з громадськістю?

— Цього року ми істотно оновили урядовий сайт «Громадянське суспільство і влада». Громадянам та їхнім об'єднанням запропоновано удосконалений механізм обговорення проектів нормативно-правових актів, що мають важливе суспільне значення та зачіпають широкі верстви населення.

Новацією сайту є використання механізму соціальних мереж.

Минулого року Секретаріат Кабінету Міністрів запровадив практику відеоконференцій для обговорення пріоритетів урядової політики у різних сферах соціально-економічного розвитку.

Крім того, цього року створено веб-сайт державної установи «Урядовий контактний центр». За допомогою сайту можна надіслати звернення до органів виконавчої влади, яке буде оперативно розглянуто.

УК Що, на вашу думку, необхідно змінити в роботі органів влади з громадськістю?

— Виробляти спільні рішення, що враховуватимуть інтереси держави, суспільства, кожного окремого громадянина — щоденна важка робота. Для цього необхідно змінити підходи до державного управління, поставивши на перше місце діалог з громадськістю, прозорість діяльності органів виконавчої влади, зокрема надання адміністративних послуг. Тому Кабінет Міністрів ставить за мету налагодити конструктивний діалог із суспільством, побудований на засадах партнерства та взаємовідповідальності.

«Це справді новий формат роботи»

**Голова Державного
агентства з питань
науки, інновацій
та інформатизації
Володимир
СЕМИНОЖЕНКО**

ДОСЬЄ «УК»

Володимир СЕМИНОЖЕНКО. Народився в 1950 р. Закінчив Харківський державний університет. Працював гендиректором НВО «Монокристалреактив», головою ради директорів, науковим керівником НТК «Інститут монокристалів» НАНУ, головою Північно-Східного наукового центру НАН і МОН України, міністром у справах науки і технологій, віцепрем'єр-міністром. З 21 грудня 2010 р. — голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформації. Академік НАНУ, член президії НАНУ. Тричі обирався народним депутатом України.

УК Володимире Петровичу, ви — заступник голови Координаційної ради з впровадження в Україні міжнародної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд». Яким шляхом плануєте досягти мети проекту?

— Завважу, що вже власне процедура приєднання до ініціативи та підготовка необхідних документів відбувалася саме у такому форматі — форматі партнерських відносин. Спільними зусиллями з громадськістю ми розробили Національний план дій, схвалений міжнародним комітетом ініціативи без зауважень. До речі, його визнали одним з найкращих планів країн-учасниць, зокрема у сфері впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

Цей план був підготовлений у рекордно стислий термін. А його ухваленню Кабінетом Міністрів передувало відкрите обговорення на національному «круглому столі» за участю Прем'єр-міністра. Це засідання можна було подивитися в прямій трансляції в Інтернеті, що є традицією для всіх консультацій, нарад, конференцій та багатьох інших заходів, які присвячені розбудові електронного урядування та розвитку інформаційного суспільства.

Отже, перший тест — на відкритість процесу впровадження ініціативи та залучення громадськості, на мою думку, наше агентство спільно з Секретаріатом Кабінету Міністрів пройшло «на відмінно». Та при цьому ми завжди відкриті до критики й готові вносити корективи в свою діяльність. До речі, найближчим часом ми підготуємо звіт-самооцінку про результати впровадження ініціативи за півроку, результати нашої діяльності також оцінюватиме незалежна комісія.

УК Чи є вже про що звітувати?

— Попередні результати впровадження ініціативи було розглянуто на засіданні Координаційної ради 10 вересня. Як для початку, вони дуже непогані. Особливо хочу підкреслити, що впровадження ініціативи не обмежується столицею — до неї активно підключилися регіони.

У Запорізькій, Луганській, Полтавській, Тернопільській, Харківській і Херсонській областях розроблені регіональні плани заходів. У Держкомтелерадіо, Нацдержслужбі, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Кіровоградській, Сумській та Черкаській облдержадміністраціях впроваджені

системи ведення обліку публічної інформації. Вже розроблено пілотну версію єдиного державного порталу адміністративних послуг, а також утворено шість регіональних центрів адміністративних послуг.

У режимі досвідної експлуатації працює система електронної взаємодії органів виконавчої влади, до якої підключено 82 органи влади, в тому числі Секретаріат Кабінету Міністрів та Апарат Верховної Ради.

На цьому тлі особливо вирізняється — у хорошому сенсі слова — Дніпропетровська область. Там діє відкритий віртуальний офіс електронних послуг, у всіх лікувальних закладах області впроваджуються електронні реєстратури, успішно реалізується спільна ініціатива «Публічні бібліотеки — мости до електронного урядування» в межах програми «Бібліоміст» фонду Білла і Мелінди Гейтс.

УК Як ці нововведення сприйняли державні службовці?

— Зрозуміло, що для українських чиновників не так легко почати працювати по-новому. Іноді я запитую себе, що головніше: внутрішня готовність до змін чи володіння необхідними технічними навичками? І на власному досвіді переконаюся, що обидва моменти є визначальними, адже щоб опанувати новими інформаційними технологіями, потрібне бажання працювати по-новому. Та щоб добре розуміти на нових реаліях, слід досконало знати технічну частину справи.

Реальне партнерство органів влади з громадянським суспільством і бізнесом — це справді новий формат роботи. Та будемо відвертими: на початку впровадження ініціативи наші нововведення сприймалися багатьма чиновниками як «черговий папірець». Проте з часом ситуація почала змінюватися.

Сьогодні системно відпрацьовується питання щодо підготовки керівних кадрів для роботи в системі електронного урядування. Зокрема, у Національній академії державного управління при Президентові України вже ведеться підготовка спеціалістів за магістерською програмою «Електронне урядування» та викладається курс «Електронне урядування» в межах нової спеціальності «Публічне адміністрування».

Крім того, для співробітників центральних органів влади ще з минулого року проводяться семінари та тренінги, під час яких їм надають базові

відомості про специфіку роботи в системі електронної взаємодії органів виконавчої влади та інших системах електронного уряду.

Отже, держслужбовці на власному досвіді переконаються, що електронне урядування — це не тільки сучасно, а й дуже зручно, бо реально економиться час та зусилля, які раніше витрачалися на опрацювання стосів паперу.

УК Чи не загрожує така відкритість державі?

— Певна річ, суцільна інформаційна відкритість із позитивного моменту може легко перетворитися на серйозний ризик для держави. Та маємо зберегти баланс між розширенням доступу до інформації і захистом даних.

В Україні ці питання постійно перебувають у полі зору органів влади, профільних громадських організацій, експертів та фахівців, з якими ми постійно співпрацюємо з технічних питань. Щодо ідеології, то тут не виникає жодних питань. Наша мета — максимально полегшити як пошук потрібної інформації і доступ до неї, так й саму комунікацію, яка власне і забезпечує діалог влади та громадян.

З технічної точки зору таку можливість надають так звані «хмарні технології», коли людина з будь-якого гаджету може зайти до системи й в інтерактивному режимі, тобто з підключенням інших користувачів, працювати з інформацією, що знаходиться у відкритому доступі.

З другого боку, дані будуть захищені від хакерів згідно з найсучаснішими стандартами, зокрема, за допомогою цифрового підпису. Можу запевнити, що саме у віртуальному форматі ступінь захисту є набагато вищим, ніж за умов традиційного обміну паперовими документами.

УК Що особисто ви очікуєте від реалізації глобальної ініціативи?

— Для мене відкрите урядування є синонімом електронної демократії, ефективного урядування як такого, адже це — гарантія оперативного прийняття рішень, динамічної комунікації, позбавленої традиційних бюрократичних гальм, та максимального урахування інтересів суспільства.

КОМПЕТЕНТНА ДУМКА

Земельна реформа
під громадським контролем**ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК.** Жодний дзвінок на «гарячу лінію» Держкомзему не залишається без реагування**Сергій ТИМЧЕНКО,**
голова Державного
агентства земельних
ресурсів

Якісно новий підхід до управлінського менеджменту, який відповідає кращим світовим стандартам, перетворює Україну на державу для людей, де державні службовці надають якісні та зрозумілі громадянам послуги. Здійснити це завдання не можливо без забезпечення широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики, про що йдеться у відповідній урядовій постанові.

Наше агентство земельних ресурсів є відкритим для суспільства органом влади, готовим до діалогу з людьми. Всі пропозиції, які надходять від громадських організацій, інших інститутів громадянського суспільства, беруться до уваги і в межах компетенції органу враховуються в роботі.

Для реагування на сигнали з боку громадськості наприкінці минулого року ми вдосконалили функціонування «гарячої лінії», через яку в агентство надходять скарги, клопотання та пропозиції. Зазначаю, що всі дзвінки реєструються і за кожним здійснюється відповідне реагування.

Крім того, торік ми започаткували комісію громадського контролю. Представники цієї комісії в регіонах оперативно реагують на скарги, які надходять на «гарячу лінію», і безпосередньо на місцях з'ясовують, де і чому утворюються черги на видачу державних актів, чому без поважних причин (на думку заявника) не видаються правовстановлюючі документи, де посадові особи не виконують свої прямі обов'язки.

За результатами розслідування та перевірки фактів керівництво Держземагентства вживає адміністративних заходів впливу щодо порушників.

Підняти ефективність цієї роботи вдалося завдяки налагодженню комунікації громадського контролю з начальником територіального органу. У результаті чимало скарг було задоволено, а повторних звернень з цих питань стало менше.

Зауважу, що до згаданої комісії, крім фахівців нашого агентства, ввійшли представники інститутів громадянського суспільства і засобів масової інформації. Вони збиралися щотижня, аналізували звіти громадських контролерів і в разі потреби запрошували на свої засідання керівників територіальних органів, аби вони пояснили, з яких

Сергій Тимченко (праворуч) та голова Київської облдержадміністрації Анатолій Присяжнюк вручають державні акти на право власності на землю громадянам столичної області

причин фізичні та юридичні особи змушені звертатися до центрального органу влади.

Наприкінці минулого року, коли громадськість відчувала зрушення в роботі органів земельних ресурсів та пересвідчилася в дієвості механізму впливу на недобросовісних чиновників,

домства з громадянами — залучення їхнього потенціалу до законодавчої та нормотворчої роботи. Під час підготовки та ухвалення таких суспільно важливих документів, як закони «Про Державний земельний кадастр» і «Про ринок земель», наші фахівці разом з представниками гро-

ми також проводимо зустрічі, на які обов'язково запрошуємо представників громадськості для безпосереднього спілкування з розробниками того чи того проекту нормативно-правового акта. Під час таких зібрань кваліфіковані спеціалісти роз'яснюють присутнім, чому їхню пропозицію можна врахувати, або навпаки, не варто врахувати при доопрацюванні проекту.

Головним дорадчим органом в прийнятті суспільно важливих рішень у земельній сфері є Громадська рада, утворена при Держземагентстві у вересні 2011 року. Засідання її відкриті: в них з правом дорадчого голосу неодноразово виступали представники громадських організацій, які не є членами ради. Голова Громадської ради входить до складу колегії Держземагентства і бере участь у її засіданнях.

Цього року у відкритому діалозі з представниками громадськості Держземагентство обговорило 16 із 29 проектів нормативно-правових актів, які виносилися на обговорення. Ми організували та провели 26 прес-конференцій з питань завершення земельної реформи, 698 разів виступили у друкованих ЗМІ, 1452 — в електронних, 280 разів брали участь у телепередачах та 328 разів спілкувалися в ефірі з радіослухачами.

Відкритість та прозорість — це потужний інструментарій для подолання корупції у земельній сфері. Таке завдання перед землепорядною галуззю поставили Президент України та чинний уряд. І ми його обов'язково виконаємо.

Суспільний запит
на демократичне
урядування**В'ячеслав ТОЛКОВАНОВ,**
голова Державного агентства
з питань державної служби

Сьогодні в нашій країні відбуваються процеси трансформації державного управління: створюється сервісна держава, яка оперативніше реагуватиме на потреби громадян і активно сприятиме соціально-економічному розвитку країни. Маємо суспільний запит на участь громадськості в прийнятті найважливіших політичних рішень. А чинна влада робить конкретні кроки до прозорості та відкритості, налагоджує конструктивну співпрацю з інститутами громадянського суспільства.

Визначено і правові підстави для цього: з травня 2011 року в Україні працює Закон «Про доступ до публічної інформації» (до речі, вже визнаний одним з найкращих), який відповідає сучасним світовим стандартам і міжнародним зобов'язанням нашої держави. Він створює ефективні правові механізми реалізації конституційного права кожного на доступ до інформації, зокрема публічної, якою володіють суб'єкти владних повноважень, та інформації, що становить суспільний інтерес. Цей непересічного значення закон надає право на доступ до інформації у спосіб подання запитів на неї, а також передбачає обов'язок владних суб'єктів оприлюднювати інформацію про свою діяльність.

Долучення нашої країни до нової глобальної ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд» — ще один значний крок до прозорості державної політики як реального механізму посилення відповідальності урядовців за ухвалені рішення. А новітні інформаційно-комунікаційні технології великою мірою забезпечать відкрите урядування, налагоджуватимуть діалог між органами державної влади та громадськості на засадах партнерства.

Безперечно, постійний обмін інформацією між вітчизняним урядом, інститутами громадянського суспільства та широким загалом наших громадян сприятиме визначенню пріоритетів соціально-економічного розвитку, накопиченню соціального капіталу, який підвищить інноваційну спроможність держави.

Протягом останніх років ухвалено низку важливих рішень щодо участі громадян у формуванні та реалізації державної політики. Це зокрема обов'язкове проведення консультацій з громадськістю щодо актуальних питань проблем державного і соціально-економічного життя, здійснення громадської експертизи діяльності міністерств та інших центральних відомств, функціонування при центральних та регіональних органах виконавчої влади такого ефективного інструменту співпраці як громадські ради.

З лютого 2012 року розпочала свою роботу і Громадська рада при Національному агентстві з питань державної служби, до складу якої увійшли авторитетні і компетентні фахівці зі сфери державного управління та держслужби.

На забезпечення виконання завдань і заходів Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» наше агентство залучає громадськість до обговорення заходів для повномасштабного запровадження в дію з 1 січня наступного року нового закону «Про державну службу».

Постійний обмін інформацією між урядовцями, інститутами громадянського суспільства та широким загалом наших громадян сприятиме визначенню пріоритетів соціально-економічного розвитку, накопиченню соціального капіталу.

З цією метою створено 18 робочих груп, які об'єднали фахівців, науковців, провідних експертів недержавних організацій, представників проектів технічної допомоги, соціальних партнерів. Жодна слушна пропозиція, зауваження, порада не залишилися без уваги розробників. Проекти нормативно-правових актів також всебічно проаналізовані на засіданнях нашої Громадської ради та Ради керівників кадрових служб органів виконавчої влади.

Усі, хто зайшов на офіційний сайт Нацдержслужби, могли взяти безпосередню участь в обговоренні цих украй важливих документів для модернізації державного управління.

Як бачимо, громадський сектор в Україні вже вочевидь перетворюється на компетентну ланку між державою та громадянином. При ухваленні всіх політичних рішень, що зачіпають найширший загал, обов'язково враховуватимуться позиції громадських організацій, експертного середовища, громадська думка. У такий спосіб вітчизняне суспільство отримує європейські важелі на формування, реалізацію та коригування державної політики, моніторинг її впровадження в життя. А це повністю відповідає принципам і практикам демократичного урядування.

ДОСВІД: ЦЕНТРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

Слова давньогрецького філософа Аристотеля «Держава — це єдність громадян», як і продовження його думки про те, що громадянин повинен володарювати над своєю державою, і нині звучать актуально. Без налагодження взаємин органів державного управління та широкого громадянського загалу не можливо формувати ефективну державну політику в нашій країні. Реалізується це завдання через гарантування прийнятних політико-правових, адміністративно-організаційних, фінансово-матеріальних умов, які забезпечують функціонування інститутів громадянського суспільства. Затим важливо зорганізувати обидві сторони на конструктивну співпрацю в ім'я загального добробуту. І при цьому обов'язково врахувати права та запити різних соціальних груп. Ефективною у цій сфері буде політика, спрямована на досягнення балансу інтересів. На розширення правового поля взаємин органів публічної влади та громадянського суспільства спрямовані кілька вкрай важливих законодавчих актів, які відкрили шлях до напроцювання інструментів та моделей взаємодії у цій царині, адаптація вітчизняного законодавства до стандартів ЄС, модернізація українського державного управління. У практичну площину перейшли консультації з громадськістю, започаткування громадських рад при центральних та місцевих органах виконавчої влади, співпраця в спільних робочих групах за участю посадовців та представників громадських організацій. Значно розширився після з'яви відповідного закону доступ до публічної інформації, нормою стають громадські слухання з актуальних тем, проведення громадських експертиз, безпосередня участь наших громадян у реалізації державної політики та місцевих ініціатив через різноманітні конкурси соціальних та соціально-економічних проектів. Більшість центральних та місцевих органів виконавчої влади виконали вимогу урядової постанови №996 щодо формування громадських рад. Готуючи спеціальний випуск газети «Відкритий уряд: діалог влади та громади», «Урядовий кур'єр» звернувся до голів громадських рад при міністерствах, відомствах, обласних державних адміністраціях з проханням поділитися власним досвідом роботи. Водночас ми поцікавилися в міністерствах та відомствах, як вони налагоджують зв'язки з громадськістю.

Безпечну країну
будуємо разом

Тарас КОЗУЛЬКО,
помічник голови Державної інспекції
ядерного регулювання:

— Діалог Державної інспекції ядерного регулювання з громадськістю та ЗМІ значно активізувався у березні-квітні 2011 року, коли після подій на АЕС «Фукусіма-Даїчі» в Японії та у зв'язку з 25-ми роковинами Чорнобильської катастрофи зросла потреба в роз'ясненнях щодо безпечного використання ядерної енергії в нашій державі. Керівництво та провідні фахівці відомства надавали численні коментарі, роз'яснення та інтерв'ю. Про це йшлося і на засіданні Громадської ради. Як відомо, «ядерними» країнами Європейського Союзу, що мають атомні електростанції, так само, як і українським урядом (рішення РНБО України «Про підвищення безпеки експлуатації атомних електростанцій України»), було прийнято рішення про проведення поглибленої позачергової оцінки стану безпеки енергоблоків атомних електростанцій — «стрес-тестів».

Остаточному звіту України з цієї переоцінки передувало публічне обговорення результатів «стрес-тестів» енергоблоків вітчизняних АЕС. Члени нашої ради взяли участь у відкритому засіданні колегії Державної інспекції «Про результати виконання цільової позачергової оцінки стану безпеки діючих енергоблоків АЕС та сухого сховища відпрацьованого ядерного палива (ССВЯП) Запорізької АЕС з урахуванням подій на АЕС «Фукусіма-Даїчі» (стрес-тести)».

Інформацію ми отримали, як мовиться, з перших вуст: з доповідями тоді виступили директори діючих українських атомних станцій та представники експертних організацій. На найгостріші запитання громадськості відповідали керівники експлуатуючої організації (НАЕК «Енергоатом») та органу ядерного регулювання України. Різні аспекти окресленої проблеми висвітлювали представники Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерства надзвичайних ситуацій, профільних комітетів Верховної Ради, очільники місцевих структур виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Цікаво було почути і наших зарубіжних гостей — фахівців з ядерного регулювання Російської Федерації, Словаччини, Німеччини та Болгарії. Наприкінці року Державна інспекція ядерного регулювання надіслала до Європейської Комісії Національний звіт щодо результатів проведення «стрес-тестів» для українських АЕС. Члени нашої громадської ради також беруть безпосередню участь у щорічному Міжнародному науково-практичному семінарі з актуальних питань ядерної та радіаційної безпеки, який проходить у формі «круглого столу», — «Орхуська конвенція та ядерна енергетика». Тут ми активно співробітничали з Всеукраїнським екологічним громадським об'єднанням «МАМА-86» та Національною асоціацією місцевих комісій та комітетів (ANCLI) Франції за підтримки Посольства Франції в Україні.

Такі семінари зазвичай збирають широкий загал людей, зацікавлених у налагодженні конструктивного діалогу з питань ядерної та радіаційної безпеки: наші громадяни справедливо вимагають, щоби найважливіші рішення в цій галузі ухвалювалися з урахуванням їхньої думки.

Механізм такої співпраці складається з трьох компонентів. По-перше, це доступ до інформації в процесі прийняття рішень в ядерній галузі. По-друге, безпосередня участь громадськості в процесі прийняття управлінських рішень. І найголовніше — доступ до правосуддя в цій царині.

Ще один напрям відкритості, якому Держатомрегулювання приділяє особливу увагу, — регулярне (двічі на місяць) проведення «гарячих» прямих телефонних ліній керівників відомства. У звітах місії IRRS МАГАТЕ «Комплексний огляд регуляторної діяльності», що проходили в Україні у 2008 та 2010 роках, зазначено, що такий досвід Інспекції та створення Громадської ради при Держатомрегулювання для забезпечення прозорості прийняття рішень був визнаний як «хороша практика» України.

Інструменти взаємодії
Зобов'язання і реальні

Без вказівки «обов'язково»

Ольга МАШТАКОВА,
помічник міністра регіонального розвитку, будівництва
та житлово-комунального господарства:

— Завдання, яке міністерство ставить перед собою, складається з кількох рівнів. Зосереджуємо увагу громадськості на одній з проблем, формуємо інтерес у громадян до тих чи тих проблем, щоб зацікавити їх у спільному розв'язанні. Затим демонструємо відкритість і правдивість, надаючи всю необхідну інформацію для можливого рішення. І зрештою, пропонуємо шлях розв'язання проблеми, не нав'язуючи можливий алгоритм спільних дій.

Взаємодію з громадськістю розглядаємо в розрізі двох позицій. По-перше, це відкритість і правдивість інформації та індивідуальний підхід до кожного користувача нашої інформацією. По-друге, сприяння громадським ініціативам. Підтримуємо цікаві пропозиції щодо співпраці, водночас уникаючи елементу «обов'язкової вказівки» з нашого боку.

Щоправда, Громадська рада при Мінрегіоні допоки ще не стала справді дієвим механізмом громадської експертизи наших рішень, та сподіваємось, що згодом вона таки буде ефективним консультативним органом.

Водночас не можна не поділитися успіхами Національної ради з питань функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. ОСББ створили найактивніші власники житла. Тож коли їхні лідери об'єдналися в Національну раду, від цього дорадчого органу міністерство отримало зважені і ґрунтовні пропозиції.

За півроку роботи є певні перемоги. Спільно ми вирішили низку питань тарифної політики, регуляторних процедур та законодавчого врегулювання управління спільною власністю багатоквартирного будинку.

Зокрема нацрада підготувала нову редакцію змін до деяких законів щодо об'єднань співвласників багатоквартирного будинку. Та найголовніше, цей орган проводить фахову громадську експертизу нормотворчих ініціатив Мінрегіону практичного застосування цих змін.

Ольга ЯКОВЛЄВА
для «Урядового кур'єра»

ЕКСПЕРТИЗА. Зробити свою діяльність прозорою і відкритою обіцяє Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами: нещодавно тут, за прикладом інших міністерств та відомств, також започаткували Громадську раду. Мета приваблива: зацікавлена громадськість буде захищати права інвесторів.

Для цього голова новоутворення Ігор Бураковський запропонував колегам зосередитися на чотирьох напрямках роботи. Визначальним він назвав взаємодію з бізнесовими колами, що має на меті відстоювання прав підприємців, які хочуть інвестувати в українську економіку. Активісти ради братимуть безпосередню участь у виробленні інвестиційної політики в країні та пропонуватимуть свої послуги в напроцюванні відповідної галузі законодавства. Вони бачать себе і експертами — можуть здійснювати професійний аналіз інвестиційного клімату. Ще одна сфера, де планує проявити себе Громадська рада, — регіональний розвиток.

Наше міністерство має певний досвід позиціонування в соціальних мережах. «Краще менше, та краще». Саме за таким принципом 80х20 ми прийняли рішення про створення сторінки у Facebook. Це 845 млн користувачів. Найбільший сегмент — громадяни віком 21-24 роки, краще місце для професійного спілкування на більш особистісному рівні; тільки сторінки Facebook містять всю інформацію про вашу структуру, крім офіційному сайту, в одному місці.

П'ять принципів нашої роботи: обопільна радість спілкування, повага, загальний досвід, взаємна корис-

Інтернет стер кордони держав, зрівняв бідних і багатих, знищив різницю між робочим і вихідним днями.

Зрештою, він дозволив спільноті використовувати її ж ресурси. Так, саме краудсорсінг у класичному вигляді і Вікіпедія як один з найуспішніших його проектів.

Ми — новачки в цьому методі, та дуже зацікавлені в його результатах. Сповідуючи ідеологію нашого міністра Анатолія Близнюка, що проекти законів повинні готуватися з регіонами і обговорюватися з експертним середовищем громадянського суспільства, міністерство стало активним учасником урядово-

Нацрада з питань функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків підготувала нову редакцію змін до деяких законів щодо об'єднань співвласників багатоквартирного будинку.

ність і довіра. Намагаємось дотримуватися цього щодо кожного відвідувача нашої сторінки у Facebook.

Людям подобається мати справу з тими, хто подобається їм. Для нас це спілкування, де ми даємо більше, ніж отримуємо. Але те, що ми отримуємо натомість, — тривала підтримка, яку важко купити, бо вона здобута.

У побудові своєї системи Мінрегіон використовує не класичне управління, а good governance, що включає кращі практики з реального сектору економіки для підвищення ефективності. Інформаційне суспільство прирешло лінійні системи. Застосовувати шаблони стало дедалі важче. Нарешті практики взаємодії зажадали вдосконалення. Наприклад, «Бесіди біля каміна» Рузвельта були адекватними та ефективними під час тодішньої Великої депресії.

Розвиток не стоїть на місці. Обсяг інформації, який людина отримувала протягом всього життя в XVIII столітті, наші сучасники мають після прочитання щотижневих сайтів новин.

го порталу «Громадянське суспільство і влада».

Ця система спрямована на поступове формування віртуального експертного середовища з різних напрямків розвитку держави та перспективу залучення активних представників громадянського суспільства до більш тісної співпраці з владою.

Сьогодні Мінрегіон є розробником соціально значущих проектів нормативно-правових актів, зокрема, з питань реформування житлово-комунального господарства, передбачених Національним планом дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки. Ми потребуємо експертної точки зору громадянського суспільства з цих питань.

Упевнені, що використання сучасних технологій з одного боку та активна позиція громадян — з другого дозволять ефективно розв'язувати актуальні проблеми, що стоять на порядку денному розвитку країни.

Захисна парасолька для інвесторів

вісти ради братимуть безпосередню участь у виробленні інвестиційної політики в країні та пропонуватимуть свої послуги в напроцюванні відповідної галузі законодавства. Вони бачать себе і експертами — можуть здійснювати професійний аналіз інвестиційного клімату. Ще одна сфера, де планує проявити себе Громадська рада, — регіональний розвиток.

Учасники першого зібрання висловилися за боротьбу з бюрократизмом, щоб найгостріші питання вітчизняної економіки та її інвестування обговорювалися не за зачиненими дверима. І до цього процесу долучалися громадськість та професійні об'єднання.

Члени Громадської ради обіцяють доносити свої рішення і пропозиції не

лише до керівництва Держінвестпроекту, а й з його допомогою до інших центральних органів виконавчої влади. Мотивують це тим, що вони кваліфіковані фахівці різних секторів, а також представники чималих професійних організацій. Водночас важливо, щоб діяльність ради не перетворилася на неприховане лобювання окремих бізнес-структур, чим іноді зловживають окремі вітчизняні професійні об'єднання, а заціпала інтегри до керівництва Держінвестпроекту, а й з його допомогою до інших центральних органів виконавчої влади.

Однією з перших ініціатив інвестгромадівців стало внесення змін до чинного Закону «Про громадські об'єднання», окремі положення якого вочевидь гальмують розвиток громадянського суспільства. Чи вдасться їм реально вплинути на законодавців та урядовців, покаже час.

ДОСВІД: ЦЕНТРАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

«державна — громадянин».
справи

Головне — чути одне одного

Леся БРАЦЮНЬ,
голова громадської ради
при Державній службі
з контролю за наркотиками:

— Наша громадська інституція чи не найменша з-поміж центральних відомств держави: нараховує всього 23 особи. Та вона об'єднала однодумців, для яких найважливіше розуміння того, чиї інтереси і права відстоюємо. Ініціативна група запросила колег до співробітництва, тож усі бажаючі після проведення зборів стали членами громадської ради.

Є серед нас активісти громадських організацій, що опікуються питаннями охорони здоров'я, захисту прав людини, а також розвитку стратегічних галузей господарювання, фармації та діяльності правоохоронних органів. У раді представлені фахівці з наркології; активні громадяни, які репрезентують інтереси пацієнтів; журналісти спеціалізованих видань; жіночі та молодіжні організації, які опікуються питаннями виховання та пропаганди здорового способу життя. Тож, громадська рада при Державній службі з контролю за наркотиками (ДСКН) має можливість почути та врахувати в своїй роботі голос громадськості з різних сфер суспільного життя.

Збираємося ми один раз на квартал, тож цього року вже відбулося три засідання. На постійній основі працює робоча група з питань нормативно-правової діяльності. На мою думку, ефективною є практика проведення спільних засідань громадської та науково-експертної рад при ДСКН. Вважаємо цю форму співпраці дієвою, оскільки вона дозволяє врахувати громадську думку під час формування державної політики.

Важливою сферою нашої діяльності є робота над законодавчими документами, що регулюють сферу обігу наркотичних речовин. Готуємо пропозиції на стадії обговорення про-

ектів, здійснюємо громадське адвокатування прийняття необхідних законів, урядових постанов, розпоряджень галузевого міністерства тощо.

Приміром, члени громадської ради долучалися до роботи над проектом Національної стратегії боротьби з наркотиками на період до 2020 року, брали участь в обговоренні проекту постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у закладах охорони здоров'я України».

Наші активісти порушували проблемні питання, коли вносилися зміни до урядової постанови «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» щодо ввезення та використання таблетованих форм морфіну з метою поліпшення надання паліативної допомоги онкологічним хворим, розроблення критеріїв віднесення засобів та речовин, в т. ч. препаратів, до наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів тощо.

У своїй діяльності використовуємо різні форми громадського впливу на формування державної політики. Так, під час обговорення вже згаданого вище проекту Національної стратегії боротьби з наркотиками на період до 2020 року з ініціативи та за сприяння членів громадської ради у квітні 2012 року в Одесі, Львові та Харкові було організовано і проведено спеціальні громадські слухання.

Зібраний матеріал, найважливіші пропозиції, зауваження та експертні оцінки щодо зміни стратегічного курсу політики держави в цьому питанні, акцентування уваги на профілактичних заходах були враховані в проекті стратегії. Позитив зокрема полягає в тому, що досягнуто порозуміння в необхідності формування збалансованої політики передусім у практичних питаннях боротьби з наркобізнесом, контролю за обігом наркотиків та забезпечення в повно-

Засідання Громадської ради проходять у формі конструктивних дискусій

му обсязі доступу пацієнтів до лікарських засобів, що містять наркотичні речовини.

Це серйозне досягнення, результатом якого поряд із протидією поширенню наркоманії — однієї з реальних загроз національній безпеці країни, повинно стати збалансоване гуманне ставлення як до тих, хто став жертвою наркотиків, так і тих, хто потребує їх в якості лікарського засобу.

Налагодження такого діалогу дало можливість реально оцінити та врахувати багатоаспектність питання щодо обігу наркотиків. Після експертних оцінок учасників Міжнародної конференції високого рівня в Києві, яка відбулася в травні 2012 р., стратегія подана на розгляд керівництву держави. Маємо надію, вона буде затверджена Президентом.

Ще одна істотна перемога громадськості зафіксована під час третього засідання громадської ради у березні 2012 р. Тоді, розглядаючи проект постанови Кабінету Міністрів «Про по-

рядок обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у закладах охорони здоров'я», ми, дискутуючи з фахівцями, спеціалістами-практиками, дійшли згоди зняти необґрунтовані регламентні вимоги, що обмежують доступ хворих до лікарських засобів, які містять наркотичні речовини.

На спільне засідання з науково-експертною радою в травні 2012 р. ми винесли тему щодо критичної ситуації, яка склалася в галузі технічного коноплярства. За результатами обговорення розробили пропозиції щодо внесення змін до чинних нормативно-правових актів, спрямовані на збереження цієї стратегічної галузі для економіки.

Зазначу, що широкий і об'єктивний розгляд цього питання є важливим і з точки зору антикорупційної експертизи та недопущення будь-яких спекуляцій на дану тему.

Офіційного статусу громадській раді надає постійна присутність на її засіданнях голови ДСКН Володими-

ра Тимошенка, який інформує про поточну діяльність служби, ділиться планами, бере активну участь в обговоренні питань, що стоять у порядку денному.

Це дає можливість в режимі «запитання-відповідь» ретельно дослідити окремі проблемні питання і донести свою позицію. Як голова громадської ради я також є членом колегії Державної служби і беру участь у її засіданнях.

Як вже згадувалося вище, члени нашої ради репрезентують різні організації і галузі. У кожного з них своє бачення проблем і шляхів їх розв'язання. Трапляється, що окремі питання викликають гострі дискусії і тоді рішення ухвалюється шляхом відкритого голосування. Без проблем не обійтися, та це й не цікаво.

Переконана: лише через діалог двох сторін — громади та держави, що ґрунтується на взаємній повазі, в якому співрозмовники чують одне одного, можна досягати добрих результатів.

Прогресивній моделі саморегулювання потрібен діалог

Інна СОШЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Ще донедавна представники малого і середнього підприємництва постійно скаржилися, що центральна влада не дослухається до їхніх пропозицій. Через цю «глухоту», як відомо, свого часу виник «податковий майдан», коли бізнесмени мало не з усієї країни прийшли шукати правду під стіни урядових установ. Підприємці вимагали права впливати на рішення влади і вносити свої корективи до чинного законодавства.

Зв'язуючою ланкою між тими, хто пише закони, видає нормативні акти і буде відповідно до них свій бізнес, стало створення при Державній службі з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва Громадської ради. До її складу ввійшла група експертів з різних галузей економіки, які поставили собі за мету акумулювати думку підприємців країни та впровадити в державі ефективну систему саморегулювання.

Свою роботу нова інституція розпочала 7 серпня 2012 року, та за цей короткий проміжок часу вже провела низку заходів для налагодження ді-

алогу між владою та бізнесом. Очолити її фахівець у галузі саморегулювання, президент Спільної кризових менеджменту Павло Михайліді. Метою діяльності визначено курс на якісну дерегуляцію, розвиток саморегулювання бізнесу та підвищення інвестиційної привабливості держави.

Як зауважує пан Павло, сьогодні керівництво Держпідприємництва, зокрема його очільник Михайло Бродський налаштовані на політику прозорості та відкритості, тому громадські активісти сподіваються через Громадську раду залучити якомога ширші лави вітчизняного бізнесу до формування та реалізації державної політики. Голова служби каже, що, кому, як не самому бізнесу краще знати підводні течії і зловідомості ведення в державі господарської діяльності.

Першою ластівкою діяльності Громадської ради, була ініціатива провести на центральному рівні нараду щодо спрощення ведення бізнесу у сфері фумігації (обеззараження) і торгівлі пестицидами та агрохімікатами.

Розглядалося це питання в контексті майбутніх змін до закону про ліцензування, як виконання програми

економічних реформ Президента України. Бізнес висловив своє побоювання, що зміни у ліцензуванні ухвалить без урахування інтересів підприємців. Та Громадська рада, після проведення відповідних консультацій з чиновниками, запевнила колег: ліцензійні умови об'єднаних видів ді-

ків малого та середнього бізнесу. Найближчим часом плануються такі зустрічі й у інших областях країни.

За словами Павла Михайліді, підприємці працюють не лише в столиці, а кожна область, місто, селище мають свої особливості ведення бізнесу, хоча законодавство в нас і

Вітчизняні підприємці можуть використовувати Громадську раду при Держпідприємстві як інструмент для формування нормального регуляторного середовища в різних сферах.

яльності будуть прописуватися виключно за участю представників бізнесу та громадськості.

Проте для впровадження ефективного та дієвого законодавства дискусій на центральному рівні не достатньо. Члени Громадської ради при Держпідприємстві зустрілися з підприємцями безпосередньо в регіонах. Засідання вже відбулися у Севастополі, Херсоні, Миколаєві та Житомирі, за результатами яких у містах було сформовано регіональні експертні групи з еліти представни-

єдине. Ефективність та результативність нашої роботи, продовжує він, багато в чому залежатиме від готовності лідерів громадських регіональних об'єднань активно брати участь у формуванні та реалізації державної політики щодо розвитку підприємництва, а також в розробці пропозицій щодо змін регуляторних документів.

Для налагодження комунікацій з підприємцями найближчим часом відкривається офіційний сайт Громадської ради з сучасною системою ві-

деоконференцій та обміну інформацією. Дізнатися про чергові заплановані заходи можна буде на сторінці у соціальній мережі Facebook та у Twitter.

Розпочато формування комітетів Громадської ради при Держпідприємстві і створення галузевих та тематичних експертних груп. Команди професіоналів працюватимуть у таких напрямках як удосконалення механізмів фінансового оздоровлення і банкрутства, розвиток підприємництва в сфері житлово-комунальних послуг, функціонування автотранспортного комплексу, розвиток ріелторської діяльності, економічна безпека бізнесу та організація реклами.

Павло Михайліді каже, що вітчизняні підприємці можуть використовувати Громадську раду як інструмент для формування нормального регуляторного середовища у різних сферах. Тоді вона стане реальним механізмом, через який можна буде впливати на владу та її рішення.

Зараз, зазначає він, члени Громадської ради налагоджують комунікацію з бізнесом для спільної участі в реалізації державної політики та поступового впровадження системи саморегулювання в країні.

ПРАКТИКА: РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

Працюємо як рівноправні партнери

Петро ЗАХАРЧЕНКО,
начальник управління
внутрішньої політики
Київської облдержадміністрації

На Київщині консультації обласної влади з громадськістю, діяльність громадських рад, громадські слухання, обговорення проектів нормативно-правових актів на засіданнях Центру законодавчих ініціатив за останні два роки стали нормою.

Зазначу, що кількість інститутів громадянського суспільства у нас постійно зростає і станом на вересень цього року легалізовано згідно вимог чинного законодавства понад 800 обласних громадських організацій, 150 благодійних фондів, 73 профспілкових організацій, 10 спілок об'єднань громадян та понад тисячу місцевих громадських організацій.

На виконання відповідної урядової постанови маємо одну обласну, 25 районних та 12 міських (у містах обласного значення) громадських рад. Торік уперше було підписано Меморандум про співпрацю між громадською радою при облдержадміністрації та громадськими радами при місцевих органах влади.

З 2010 року запроваджено особистий звіт голови облдержадміністрації перед громадською радою про результати щорічної діяльності влади з виконання бюджету та програми соціально-економічного і культурного розвитку області та обговорення проекту плану роботи на наступний період.

Започатковано також особистий прийом лідерів громадських організацій та День громадських організацій у голови облдержадміністрації. Щовіторка керівники та представники громадських організацій мають змогу вирішувати проблемні питання чи вносити пропозиції керівнику області.

Лідери найчисельніших громадських організацій мають можливість долучитися до процесу ухвалення управлінських рішень через роботу в складі колегії облдержадміністрації. Зокрема в ній представлені голови Спілки юристів, профспілок, обласної організації ветеранів, обласної організації Спілки сільськогосподарських підприємств тощо.

Новим позитивним імпульсом у взаємовідносинах влади з громадськими організаціями стала практика договірних відносин. Торік підписано низку таких угод з наймасовішими організаціями та спілками. Діє

і Консультативна рада з питань соціального захисту окремих категорій громадян Київської області.

Уперше за останні 10 років обласній владі вдалося розв'язати найгостріші проблеми місцевих ветеранських громадських організацій: їх забезпечили приміщеннями для здійснення статутної діяльності, відповідною оргтехнікою та необхідними фінансовими ресурсами.

Через обласну комплексну програму «Турбота» на діяльність громадських організацій соціального спрямування виділено понад 1 млн грн.

Для підготовки пропозицій щодо законодавчого забезпечення соціально-економічного розвитку районів та міст Київської області започатковано громадський Центр законодавчих ініціатив.

Отримують кошти Білоцерківське та Обухівське підприємство Українського товариства сліпих, обласна організація ветеранів, обласна організація інвалідів війни, збройних сил та учасників бойових дій, обласна організація Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів), обласний комітет сімей військовослужбовців, загиблих у Афганістані.

За рахунок позабюджетних коштів надано допомогу обласному фонду милосердя та здоров'я, обласній організації Всеукраїнської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України», громадській організації «Пожежні Чорнобиля», обласній ветеранській організації асоціації ветеранів МВС.

Ми зібрали за одним столом найпочесніших громадян обласної громади: Героїв України, Героїв Соціалістичної Праці та повних кавалерів Ордена Трудової Слави. Вони підтримали пропозицію голови облдержадміністрації і утворили Почесну раду Київщини, через яку долучилися до процесу підготовки управлінських рішень, спрямованих на розвиток області.

Обласна влада сприяє реалізації в житті найважливіших громадських ініціатив. Так, за пропозицією громадської організації «Ресурсний центр «Гурт», що входить до складу обласної Громадської ради, впроваджено два проекти — «Нові можливості для сільських громад, постраждалих внаслідок Чорнобильської ка-

тастрофи» та «Рівні можливості для національних меншин та вразливих груп в реалізації культурних прав: багатство у різноманітті». Втілюються вони на території Поліського, Іванківського та Бородянського районів.

Спільно з громадською організацією впроваджується на території області Ініціатива «Партнерство. Відкритий Уряд». А з легкої руки громадської організації «Еліта держави» започатковано проведення обласного конкурсу серед студентів вищих навчальних закладів «Державна служба — очима молоді».

Завдяки зусиллям небайдужої громадськості відновлено роботу обласної міжвідомчої комісії у справах увічнення пам'яті жертв війни та політичних репресій. Члени комісії розробили проект Програми пошуку і впорядкування на Київщині пам'ятних місць та поховань жертв війни і політичних репресій на 2012–2013 роки, узагальнили інформацію про стан меморіалів, пам'ятників, місць поховань загиблих в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років, долучилися до підготовки та проведення перепоховання останків військовополонених, загиблих в роки війни у нашому краї.

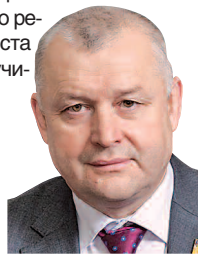
Згадаємо ще одну новачку. Для підготовки пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства в різних сферах діяльності, законодавчого забезпечення соціально-економічного розвитку районів та міст області започатковано Центр законодавчих ініціатив, до складу якого увійшли керівники громадських організацій.

На виконання відповідного указу глави нашої держави ми ухвалили обласну Програму сприяння розвитку громадянського суспільства в області на 2012–2015 роки. Кожен громадянин Київщини може долучитися до цієї співпраці, отримавши необхідну інформацію на офіційному веб-сайті облдержадміністрації, де створено спеціальні рубрики «Сприяння розвитку громадянського суспільства», «Громадська рада» та «Консультації з громадськістю».

Народний генплан: сумський варіант

Громадська рада при Сумській облдержадміністрації ініціювала створення в обласному центрі громадського проекту «Народний генплан». Відтепер до реформації свого міста мають змогу долучитися всі сумчани.

**Розповідає
голова
Громадської
ради
Володимир
ДЕМУРА:**

— Проект Генерального плану ми обговорювали на своєму засіданні в серпні цього року. Запросили фахівців у сфері містобудування, архітекторів, керівників облдержадміністрації та міськради. Питання викликало широкий резонанс серед громадськості.

Під час обговорення з'ясувалися істотні недоліки запропонованого проекту. Так, його автори не передбачили промислових зон, не врегулювали зони забудови, не врахували екологічних та демографічних факторів. До того ж, у проекті зменшено площу зелених зон.

За словами одного з найповажніших громадських діячів нашого міста, в минулому — головного архітектора Сум Миколи Ляченка, найбільшим недоліком проекту є його неузгодженість зі стратегією розвитку області. Такий проект жодним чином не може влаштувати городян, оскільки не враховує численні зауваження та пропозиції сумської громади.

Це не означає, що проект загалом не прийнятний. Водночас громадська рада рекомендувала органам влади продовжити строки його обговорення, істотно його доопрацювати, а перед поданням на сесію міської ради обов'язково провести громадські слухання.

До речі, нас підтримав і голова облдержадміністрації Юрій Чмирь, який висунув чітку вимогу перед міською владою: зауваження та побажання жителів повинні бути обов'язково враховані в плані розвитку міста. Тоді Генплан стане народним.

Ця ідея і послужила народженню міського громадського проекту «Народний генплан», який стартував у середині серпня.

Щоб залучити до нього якомога більше сумчан, волонтери вирушили

домом до громадян. Із спеціальними буклетами, де було зазначено всю інформацію про Генплан. Вони також навчають мешканців як правильно оформити свої пропозиції. Для цього на зворотному боці запропоновано графічне поле для планування, яке потрібно заповнити. Буклет також містить підказки і умовні позначення. Тобто людина, користуючись ними, зображує своє бачення вулиці, мікрорайону або будь-яку іншу частину Сум.

Під час акції працюють пункти «Народного генплану», де кожен бажаючий може намалювати свій ескіз. Наразі пропозиції щодо корегування Генплану представили управлінню архітектури та міському керівництву.

Актуальність цього питання засвідчив і той факт, що прямо чи опосередковано тисячі звернень сумчан, адресованих голові облдержадміністрації Юрію Чмирю, стосувались перспектив та шляхів розвитку міста, його розбудови, облаштування мікрорайонів та дворів, створення паркових зон та збільшення території зелених насаджень. Саме ці об'єкти і зони, які роблять життя городян комфортнішим, і повинні бути передбачені в Генплані.

Важливість розгляду питання змін до Генерального плану міста Суми полягає в тому, що на його основі планується розробити стратегічний план соціально-економічного розвитку міста на 2015–2030 роки.

До речі, 11 вересня відбулася наукова рада при Міністерстві культури, на якій було затверджено історико-архітектурний опорний план міста Суми. Фахівці відомства підкреслили, що це перша подібна робота в країні, яка була виконана відповідно до законодавства та вимог нормативних документів.

Історико-архітектурний опорний план є складовою частиною науково-проектної документації з корегування Генерального плану міста. Він визначає межі та режими використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів.

Наразі закінчено перший етап обговорення цього документа, проведено «круглий стіл», відбулося засідання Громадської ради, розробники проекту вже надали відповіді на запитання і зауваження громадян. На черзі другий етап — проведення громадських слухань.

Оновлено урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада»

Улітку цього року урядовий веб-сайт «Громадянське суспільство і влада» (<http://civic.kmu.gov.ua>) отримав друге народження. Було змінено не лише дизайн сайту, а і його концепцію. Сайт об'єднав у собі інформаційний ресурс, канал зворотного зв'язку та соціальну мережу.

Новий сайт став більш інформативним. Сьогодні на його сторінках можна знайти інформацію про заходи уряду та органів виконавчої влади щодо сприяння розвитку громадянського суспільства, створення сприятливих умов для діяльності його інститутів, реалізації Ініціативи «Партнерство «Відкритий уряд», діяльності консультативно-дорадчих органів при Кабінеті Міністрів. Користувачі завчасно можуть дізнатися про заплановані органами виконавчої влади консультації з громадськістю та взяти в них участь.

Завдяки рубриці «Громадське обговорення проектів нормативно-правових актів» кожен бажаючий має можливість долучитися до розроблення будь-якого суспільно важливого нормативно-правового акта. Для цього достатньо зареєструватися на сайті, ознайомитися з проектами актів, що розміщені для громадського обговорення, та подати свої пропозиції. Також мож-

на оцінити, наскільки важливим є прийняття того чи іншого акта та наскільки він вирішує проблемне питання, для розв'язання якого він розроблявся. Отримані пропозиції та оцінки будуть розглянуті органами виконавчої влади під час доопрацювання проектів відповідних нормативно-правових актів.

Найбільш активні відвідувачі можуть створити на сайті свої власні сторінки-профілі та об'єднатися в експертні співтовариства для обговорення проблемних питань державної політики та шляхів їх вирішення.

Також користувачі сайту матимуть можливість визначити пріоритетні питання, що потребують вирішення в тому чи іншому регіоні, ознайомитися з результатами проведення громадських експертиз тощо.

Крім того, сайт запропоновано використовувати громадським радам при органах виконавчої влади як додатковий канал для інформування про свою діяльність.

Удосконалення сайту було здійснено у співпраці Секретаріату Кабінету Міністрів з Програмою сприяння Парламенту II Університету штату Огайо (Програма розвитку законотворчої політики), що здійснюється за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку.

ПРАКТИКА: РЕГІОНАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ

Ольга ЯКОВЛЄВА
для «Урядового кур'єра»

У Чернігові не бояться цін і захищають зелені легені міста

Існуючий в нашій країні механізм щодо жорсткого регулювання торгівельних націнок та контролю за цінами зазвичай дає короткостроковий ефект. Водночас у довгостроковій перспективі він призводить до втрати зацікавленості у виробництві цих товарів і наданні послуг, а це в свою чергу програмує в майбутньому дефіцит товарів, зниження конкурентних пропозицій при наданні послуг і призводить до збільшення їхньої вартості.

Своє бачення розв'язання цієї проблеми мають члени комітету з регуляторної політики та підприємництва Громадської ради при Чернігівській обласній державній адміністрації. І полягає вона в необхідності знайти такий оптимальний варіант державного регулювання цін на товари та послуги, який би, з одного боку, надійно захищав малозабезпечені верстви населення, та водночас не був перешкодою для підприємницької діяльності.

Як пояснюють громадські активісти, замість чинної системи жорсткого регулювання варто безвідкладно впровадити монетизацію пільг населенню на базі зрозумілих механізмів надання адресних дотацій малозабезпеченим громадянам. Сьогодні державні органи в багатьох випадках надають однакову соціальну пільгу як заможним, так і малозабезпеченим людям.

Доцільніше, переконують чернігівчани, чітко визначити категорії соціально незахищених верств громадян, які повинні отримувати пільги, і надавати їх конкретним громадянам.

Жорсткі адміністративні методи, за їхніми словами, призводять до

Чернігівчани вчаться дослуховуватися думки кожного

втрати інтересу підприємців виробляти товари чи надавати послуги. Адже ця робота найчастіше збиткова. У результаті держава може втратити не лише підприємства, а й окремі галузі національної економіки.

Крім того, на працюючих підприємствах не здійснюється необхідна модернізація обладнання, що призводить до зниження якості та конкурентоспроможності продукції та послуг, низькою залишається продуктивність праці. А це істотні чинники зростання цін.

Вихід чернігівчани вбачають у тому, що відмова від жорсткого адміністративного регулювання та запровадження ринкових законів повернуть економічну доцільність виробництву продуктів харчування, сільськогосподарської продукції, ліків та медичних послуг, наданню послуг з транспортного обслуговування населення.

Національний бізнес нині вже не хоче годувати орду контролюючих органів, які постійно проводять перевірки, збільшуючи цим корупційну складову,

що також негативно позначається на ціні товарів та послуг. Зникне тотальний контроль — не буде і корупції.

Сьогодні держава, зазначають співрозмовники, узвичаєно перекладає свою соціальну функцію на підприємців, що виробляють продукцію та надають послуги, подекуди не уникаючи політичного популізму. А її завдання — збирати податки та виконувати соціальний захист громадян, залишаючись політично нейтральною.

Про це йшлося на засіданнях «круглих столів», які ініціювала Гро-

мадська рада при Чернігівській облдержадміністрації. Зокрема таких, як «Співпраця влади та громадськості у питаннях контролю за ціноутворенням» та «Опрацювання пропозицій щодо вдосконалення діючого порядку державного регулювання цін на продукти харчування».

За результатами обговорення до облдержадміністрації надіслали пакет пропозицій. Частково їх врахували: вийшло розпорядження голови облдержадміністрації, яким, зокрема, збільшено на три-п'ять відсотків торгівлю націнку на кілька видів продуктів харчування, чим певною мірою зменшено регуляторний вплив.

Ще однією важливою суспільною проблемою, на яку звернули увагу члени Громадської ради, стала загроза знищення приміського урочища «Ялівщина», яке називають «зеленими легенями» обласного центру. Якщо раніше тут росло майже півтисячі різновидів рослин, то нині залишилося лише 100.

За словами голови Громадської ради Світлани Пасталиці, її колеги зуміли об'єднати владу і громадськість Чернігова довкола ідеї створення в згаданому неповторному куточку природи регіонального ландшафтного парку.

За їхнім наполяганням вирішено також занести комплекс об'єктів археологічної спадщини Ялівщини (а це рештки давніх поселень часів епохи бронзи, залізного віку та Київської Русі) до державного реєстру нерухомих пам'яток України.

Без демагогії

Володимир ГОЛУБ,
голова Громадської ради при
Полтавській облдержадміністрації

Діалог завжди ефективніше

Олександр
ЧОВГАН,
голова Громадської
ради при
Держкомтелерадіо

Державний комітет телебачення і радіомовлення має усталені традиції вивчення думки фахових громадських організацій. Тож наша Громадська рада працює вже три роки поспіль, здійснюючи громадський контроль за діяльністю комітету. Її завдання, відповідно до положення, налагоджувати ефективну взаємодію Держкомтелерадіо з широкими колами громадян, забезпечувати врахування їхньої думки під час формування та реалізації державної політики.

Водночас ми спільно працюємо над вдосконаленням законів та нормативних актів.

Рада об'єднує 21 особу, які представляють різні інституції вітчизняного громадянського суспільства. Щоб робота була ефективною, ми домовилися про базові правила. За 14 днів матеріали електронною поштою надсилаються кожному. Впродовж семи днів збираються письмові пропозиції, а власне на засіданні автори репрезентують свої редакції тексту.

Тобто ніякої політики і демагогії — лише письмові зауваження, мотиви та аргументи. І добре, що всі ми різні. Приміром, до складу ради входять представники Міжнародного фонду «Відродження», Спілки журналістів, «Телекритики», Індустріального телевізійного комітету, Східноєвропейського інституту проблем медіа, Телекомунікаційної палати, Асоціації видавців періодичної преси тощо.

Спершу не всім сподобалося, що на засіданнях «просто поговорити» можливо лише в частині «Різне». Тепер зрозуміли: запропонована система обговорення проблем забезпечує повну прозорість і демократію.

Допомагають ухвалити конструктивні рішення й запрошені експерти, юристи.

Перед розглядом складних питань збираємо «круглі столи». Так, приміром, обговорювалися проекти законів щодо роздержавлення ЗМІ та переходу на цифрове телебачення.

Наша Громадська рада, створена в січні 2011 року, об'єднала 90 представників різних громадських організацій: ветеранських, чорнобильських, молодіжних, екологічних, благодійних, релігійних організацій, профспілок, засобів масової інформації. Загалом при органах влади на Полтавщині створено 29 громадських рад, які об'єднують представників 543-х інституцій.

За цей час ми збиралися за «круглим столом» 15 разів, щоб обговорити і виробити спільну позицію з найрізноманітніших питань суспільного життя. Зокрема йшлося про проект реформування пенсійного законодавства, цінову ситуацію, питання подолання корупції, проблеми і перспективи реформування ЖКГ в області, стан реалізації закону «Про доступ до публічної інформації» тощо.

Громадськість краю не стояла осторонь таких проблем як розвиток агропромислового комплексу та збереження сільських населених пунктів, охорона здоров'я жителів області, оздоровлення довкілля. Висловлювали ми свою думку щодо релігійної ситуації та міжнаціональних відносин, стану освіти, молодіжної політики.

У рамках відзначення 67-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років з нашої ініціативи проведено конференцію «Пам'ять жертв фашизму в часи окупації 1941-1943 років — священна». А нещодавно в обласній бібліотеці ім. І. П. Котляревського зібралися на тематичне засідання з нагоди 75-річчя від часу утворення Полтавської області.

Вдаємося і до практики виїзних засідань. Зокрема, у Котелевському та Кобеляцькому районах, на Сорочинському ярмарку та у м. Комсомольську. Під час згаданих засідань обговорювалися найгостріші питання місцевого життя.

Маємо свій секретаріат, який виконує функції громадської приймальні. За останні півтора року,

Члени Громадської ради провели чергове засідання в реконструйованому приміщенні обласного музично-драматичного театру ім. М. Гоголя

наші співробітники підготували і направили за призначенням 320 запитів та звернень, на які отримано 572 відповіді.

Тримаємо руку на пульсі суспільного життя. Зокрема, активно долучилися до діалогу облдержадміністрації з громадськістю щодо виконання доручень уряду про недопущення необгрунтованого підвищення органами місцевого самоврядування тарифів на комунальні послуги.

Так, негативної реакції серед жителів обласного центру в січні цього року набуло рішення Полтавського міськвиконкому про значне підвищення тарифів на послуги ЖКГ для населення. Після обговорення цього питання на двох засіданнях за «круглим столом» та у прямому телефірі місцевої телекомпанії вдалося добитися відміни цього рішення.

Зазначу, що представників нашої громадської ради включено до

складу колегій при всіх управліннях облдержадміністрації. З метою поглиблення роботи з громадськістю у кожному структурному підрозділі облдержадміністрації визначено працівника з питань взаємодії з громадськістю. Позитивний досвід має співпраця профільних комісій дорадчого органу з постійними комісіями обласної ради.

В нашій області реалізується Програма комунікації органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з громадськістю та сприяння розвитку громадянського суспільства.

У її рамках торік проведено три семінари-тренінги для членів громадських рад при органах влади, працівників районних держадміністрацій та міських рад, редакторів ЗМІ з питань взаємодії органів влади та органів місцевого самоврядування із засобами масової інформації, організації роз'яснювальної роботи та вивчення виборчого за-

конодавства, аналізу європейського досвіду співпраці урядового та громадського секторів.

Долучилися наші активісти до розробки Концепції розвитку громадського пасажирського транспорту на 2012–2015 роки, проекту регіональної програми охорони довкілля на 2012–2015 роки.

Приємно, що влада дослухається до наших пропозицій. Нас зрозуміли і підтримали, коли ми запропонували включити до репертуару обласного академічного муздрамтеатру ім. М. В. Гоголя вистави «Соло для годинника з передзвонком». Адже ця вистава привертає увагу суспільства до проблем спілкування людей похилого віку та молоді, вчить порозумінню і взаємоповазі.

Громадські ради, які тісно співпрацюють з органами влади, є містком між владою і громадянським суспільством. Бо лише шлях діалогу та порозуміння підкаже спільні відповіді на виклики нашого часу.

ПРАКТИКА: ФАКТОРИ УСПІХУ

Ольга ЯКОВЛЄВА
для «Урядового кур'єра»

Розвинутим називають таке громадянське суспільство, яке реально і негословно забезпечує захист індивідуальних та громадських інтересів своїх співгромадян. Воно ґрунтується на активній діяльності громадянських інститутів. Для нашої країни це передусім громадські та благодійні організації, профспілки, об'єднання роботодавців, ЗМІ тощо. За зростанням, чи навпаки, — зменшення кількості утворених чи легалізованих через Міністерство юстиції об'єднань громадян, інших громадських формувань оцінюють загальний стан формування вітчизняного громадянського суспільства.

Формувати публічну політику та управління, які б були максимально наближені до інтересів та потреб

людей, можливо за допомогою різних механізмів.

З-поміж інших вирізняється громадська експертиза діяльності виконавчої влади, яка полягає в проведенні інститутами громадянського суспільства оцінки діяльності владних структур центрального та місцевого рівнів. Зокрема оцінюється ефективність ухвалення і виконання ними рішень, готуються пропозиції щодо розв'язання нагальних для суспільства проблем, на які слід звернути увагу управлінням. Здійснюється моніторинг реалізації стратегій та програм соціально-економічного розвитку.

Для багатьох представників громадськості це нова і не зовсім знайома справа, оскільки ми лише вчимося навичкам системного діалогу громадянського суспільства та влади. Як це роблять в Криму, Одесі, в Києві та на Рівненщині, ми з'ясували в представників громадськості цих регіонів.

Не святі горщики ліплять

Таміла АФАНАСЬЄВА,
голова Громадської ради при Одеській облдержадміністрації:

— Будь-яка нова інституція на першопочатках стикається з певними труднощами. Універсального сценарію успіху ще не написав ніхто. Та вже з першого зібрання я і мої колеги вирішили не плити за течією, не сприймати на віру все, в чому нас переконували, позбутися синдрому статистів і спробували змінити ситуацію.

Громадська рада вийшла досить представницькою — об'єдналися під її крилом виявили згоду представники 128 інститутів громадянського суспільства нашої області. Серед них представники благодійних фондів, об'єднання ветеранів та інвалідів, молодіжних організацій, асоціацій та об'єднань підприємців, екологів, жіночих організацій, пенсіонерів, творчих спілок.

Певна річ, зібралися люди різних професій, напрямків діяльності, віку і досвіду. Щоправда, окремі громадські організації до цього активної діяльності не відзначалися. Тож після оприлюднення персонального складу нашої Громадської ради з'явилися досить скептичні висловлювання про можливість існування такого конгломерату як ефективно працюючого консультативно-дорадчого органу, здатного на партнерських засадах взаємодіяти з обласною державною адміністрацією. Пройшов процес самоочищення, зміна керівництва і справа почала налагоджуватися.

Зараз ми вже маємо відповідну структуру: голова ради, його заступники, президія, секретаріат. Започатковано 26 комітетів за напрямками діяльності облдержадміністрації. У період між засіданнями ради працює президія в складі 30 осіб. Це постійний робочий орган, який забезпечує взаємодію з владою, надає допомогу комітетам у підготовці питань, попередньо розглядає запропоновані ними проекти рішень. На секретаріат покладено завдання щодо організаційного забезпечення та інформаційного супроводу діяльності ради.

Отже, Громадська рада стала працездатною, залучає до роботи широкий актив. Більшість комітетів, комісії, підкомітети активно працюють, регулярно проводять засідання. Голови кількох комітетів представляють громадськість на засіданнях колегій управління облдержадміністрації.

Протягом першого півріччя 2012 р. ми двічі збиралися на загальні збори і провели шість засідань президії. Розглянули низку рекомендацій комітетів, які було підтримано і направлено до органу виконавчої влади.

Зокрема, це пропозиції до Генерального плану розвитку Одеси до 2031 року, програми сприяння розвитку громадянського суспільства на Одещині на 2012–2015 роки. Наші представники брали участь у реалізації обласної програми «Народний бюджет», проаналізували «Стратегію ЄС щодо Дунайського регіону».

За цей час також було організовано Форум з обговорення стратегії енергетичного розвитку нашої області, кілька громадських слухань та понад 40 «круглих столів» з різноманітних проблем. Та лише обго-

товувати думку громадськості, зокрема, висловлені членами ради пропозиції та зауваження.

Налагоджені також добрі взаємини з профільними управліннями облдержадміністрації. Від них ми отримуємо необхідні матеріали та документи. Представники низки комітетів представляють Громадську раду в колегіях управління облдержадміністрації.

Плануємо запропонувати керівництву облдержадміністрації запровадити практику заслуховування інформаційних звітів керівників структурних підрозділів на засіданнях Громадської ради або її президії. Це надасть можливість членам ради підвищити рівень своєї поінформованості щодо реалізації галузевих програм, підготовки нормативно-правових актів, і водночас допоможе органу виконавчої влади

Стратегією розвитку Громадської ради при Одеській облдержадміністрації на 2012 рік передбачено створення власних ресурсів (газета, веб-сайт), використання інформаційних ресурсів та можливостей інститутів громадянського суспільства, що входять до складу ради.

воренням наші заходи не обходяться. Їхній продукт — конкретні рекомендації громадськості нашого краю, які ми подаємо на розгляд владних структур, щоб при ухваленні відповідних рішень була обов'язково врахована думка якнайширшого загалу громадян.

Оскільки наша мета не протистояння, а пошук консенсусу, прийняття оптимального рішення з тої чи тої проблеми, то налагоджуємо партнерські засади для співпраці з владою. Зазвичай запрошуємо до участі в наших заходах представників облдержадміністрації.

Приміром, на семінар «Співпраця влади та громадських рад Одещини. Регіональний аспект» до нас завітав голова облдержадміністрації Едуард Матвійчук. Цей захід зібрав представників обласної та районних громадських рад, вчених, провідні ЗМІ. Спільно вирішували як поліпшити роботу громадських рад, яким чином реалізувати нашу ініці-

ативу «Народний бюджет», започаткувати контроль за її впровадженням.

Як свідчить практика, громадська робота також вимагає відповідних знань та навичок, поінформованості про документи, які регламентують роботу консультативно-дорадчих органів, передбачених урядовою постановою від 3 листопада 2010 р. № 996. Багато хто зізнавався, що вперше почув про цей документ під час установчих зборів. Тож не всі знають, як правильно оформити протокол засідання комітету, підготувати громадські слухання тощо.

Та за бажанням цього можна навчитися. За час існування нашої ради вже проведено кілька практичних семінарів, учасники яких отримали докладну інформацію з питань проведення громадських слухань, організації громадської експертизи, налагодження співпраці влади та громадських рад Одещини. А, значить, не святі горщики ліплять...

Підзвітність влади

Уміння працювати разом

Юрій ХОДАКОВСЬКИЙ,
голова Громадської ради
при Рівненській
облдержадміністрації:

— Формування нашої інституції пройшло, на мою думку, достань демократично. Утворили ініціативну групу з підготовки установчих зборів. Шляхом вільного волевиявлення до Громадської ради при облдержадміністрації увійшли представники 51 інституту громадянського суспільства.

Щоправда, з іншими процедурними питаннями не все було гладко, тому довелося через певний час змінити очільника Громадської ради. І процес пішов активніше. Вдалося мобілізувати членів Громадської ради, активізувати їхню роботу та підняти дух наших активістів. Залишилися відповідальний секретаря і секретаря Громадської ради, підготували та затвердили план роботи Громадської ради на наступний рік.

Далі ми сформували і подали до облдержадміністрації пропозиції до Орієнтовного

рема, про передбачення адресної допомоги на придбання засобів індивідуальної гігієни для інвалідів І групи з порушенням функцій тазових органів, розв'язання гострих проблем паліативних хворих та хворих на вірусний гепатит В та С. Ці звернення опрацювали відповідні державні установи.

готуємо запити до облдержадміністрації.

Також члени Громадської ради беруть активну участь у семінарах, тренінгах. Один з них за допомогою Програми сприяння парламенту ми провели для активу Громадської ради, працівників облдержадміністрації й облради з пи-

«Зібратися разом це початок, триматися разом прогрес, працювати разом — успіх»

Генрі Форд,

засновник корпорації «Форд Мотор»

За останні півроку наша Громадська рада організувала більше 20 «круглих столів» за участю експертів, представників влади та громадськості з актуальних питань для жителів Рівненщини. Показово, що громадськість зацікавлено та аргументовано дискутувала з представниками влади і пропонувала їм кілька варіантів рішень.

Свого часу засновник корпорації «Форд Мотор» Генрі

тань використання сучасних комунікативних технологій в роботі та щодо закону «Про доступ до публічної інформації».

Нещодавно розпочали проведення громадської експертизи виконання Програми забезпечення житлом військовослужбовців. У планах провести ще кілька таких аудитів зокрема щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеже-

Громадські активісти Рівненщини обговорюють нову редакцію Трудового кодексу

плану проведення консультацій з громадськістю Рівненщини на 2012 рік, а також обговорили згаданий план на засіданні Громадської ради.

Грунтовно розглянули ми і проект Програми сприяння розвитку громадянського суспільства «Західна брама: регіональний вектор взаємодії інститутів громадянського суспільства та влади Рівненщини» на період 2012–2016 років.

Запровадили внутрішній контроль: на кожному засіданні інформуємо актив про зроблене за попередніми рішеннями. Комісії Громадської ради підготували низку звернень до керівництва облдержадміністрації та міськради обласного центру. Йшлося зокрема про поліпшення умов для тренування дітей, відновлення роботи обласної комісії з питань виконання Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення», передачі гуртожитків ПАТ «Рівнеазот», діяльність енергетичної галузі області тощо.

Значний відсоток наших звернень стосувався поліпшення медичного обслуговування громадян. Йшлося, зок-

Форд сказав: «Зібратися разом це початок, триматися разом прогрес, працювати разом — успіх». Перші два етапи — зібратися і триматися гуртом ми пройшли. Зараз вчимося працювати разом. Успішність та результативність цієї роботи покаже час і оцінять люди.

Щоб з'ясувати, які питання передусім потребують нашої уваги, йдемо в трудові колективи, зустрічаємося з фахівцями. Приміром, побували в міському будинку дитини, відділенні анестезіології та інтенсивної терапії обласної лікарні, Національному університеті «Острозька академія», Міжнародному економіко-гуманітарного університеті ім. академіка С. Дем'янчука, Острозькому обласному ліцеї-інтернаті з посиленого військово-фізичною підготовкою, обласній бібліотеці.

Вивчаємо проблеми спортивної громадськості нашого краю, промисловців, представників інтелігенції, бізнесу та сільського господарства. І до нас почали звертатися з різних питань. За результатами цих зустрічей та звернень

ними фізичними можливостями, забезпечення інвалідів з порушенням опорно-рухового апарату автотранспортом з ручним управлінням та інші.

Наша Громадська рада долучилася до консультацій з громадськістю щодо нової редакції Трудового кодексу. Брала участь у консультаціях з розв'язання проблем забезпечення постійним житлом військовослужбовців силових структур, забруднення р. Горинь та навколишнього середовища стічними водами в с. Шубків Рівненського району й використання коштів на побутову очисних споруд.

Маємо свою приймальню, яка працює щовівторка з одиннадцятої до тринадцятої години. Намагаємося швидко і оперативно допомагати людям, які звертаються до нас. За сприяння облдержадміністрації інформація про діяльність ради розміщується на її офіційному сайті у спеціальній рубриці «Громадська рада». Ми також постійно співпрацюємо з місцевими електронними та друкованими ЗМІ, поширюємо інформацію через різні Інтернет-сайти.

ПРАКТИКА: ФАКТОРИ УСПІХУ

як індикатор демократії

Особливістю створення та організації роботи нашої Громадської ради є те, що Державна служба з питань інвалідів та ветеранів України працює з двома категоріями громадян: йдеться власне про ветеранів та громадян, що мають інвалідність.

Тому на установчих зборах ми ухвалили рішення про обрання до складу Громадської ради 48 членів, половину з яких від громадських організацій інвалідів, а другу — від ветеранських громадських організацій. Такий кількісний склад ради, як показав досвід роботи, є найоптимальнішим. На першому засіданні обрали і двох співголів.

Відповідно я, як співголова з питань ветеранів, зосередив увагу нашого активу на розв'язанні проблем ветеранського руху. Тим більше, що керівники ветеранських громадських організацій представляють інтереси майже 14 млн громадян країни, які мають великий досвід життя, праці, служіння Батьківщині та вболівають за майбутнє держави.

Ветеранська громада України повинна мати відповідну увагу з боку суспільства та влади. У розвинутих країнах, приміром, США, вже десятки років діє Міністерство у справах ветеранів військової служби Сполучених Штатів, яке є другим у системі Федерально-го уряду цієї країни за чисельністю персоналу. Міністерству

Є порох у порохівницях

Віктор ПАЛІЙ,
співголова Громадської ради при Державній службі з питань інвалідів і ветеранів, генерал-полковник запасу:

належать 153 шпиталі, 895 поліклінік та амбулаторій, 135 військових цвинтарів. У 2010 році на програми соціального забезпечення та захисту ветеранів військової служби витрачено 112 млрд дол. США.

Використовуючи досвід передових держав світу та можливості, які відкриває постанову Кабінету Міністрів від 3 листопада 2010 року № 996, наша Громадська рада за підтримки керівництва Державної служби реалізує завдання, які стоять перед ветеранською громадськістю.

Які ж питання формування та реалізації державної політики близькі нашому ветеранському заголові? Передусім йдеться про розробку ефективного системного плану дій і гарантованого виконання цільових програм щодо соціального, медичного та правового захисту ветеранів. Зацікавлені ми в повному фінансуванні пільг, компенсацій та соціальних гарантій, встановлених чинним законодавством; зміцненні матеріально-технічної бази створених для соціально-го та медичного обслугову-

вання ветеранів та жертв нацистських переслідувань закладів і служб, підготовки для них відповідних спеціалістів.

Певна річ, важливою для нас є фінансова підтримка статутної діяльності ветеранських організацій.

Необхідно відмітити, що кризові явища та напруга, які існують останнім часом в суспільстві, створили умови для росту активності та об'єднання зусиль ветеранської громадськості. Активісти нашої ради мають своє бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

Зокрема слід здійснити аналіз законів та інших нормативно-правових актів, що регламентують забезпечення реалізації конституційних прав і свобод, задоволення матеріальних та духовних потреб ветеранів, й виключити з них норми, що обмежують рівень їхнього соціального захисту.

Важливо затвердити державні соціальні стандарти і нормативи життєзабезпечення ветеранів та рівня їх матеріального статку з урахуванням похилого віку та стану здоров'я.

Україні потрібно створити в державу систему паліативної допомоги та медико-соціальної опіки, сестринського догляду та довгострокового лікування хронічно хворих ветеранів, впровадити в практику осучаснені форми геріатричної допомоги.

На місцевому рівні треба зобов'язати місцеві державні адміністрації розробити та затвердити регіональні програми поліпшення життєзабезпечення ветеранів, передбачивши в них, зокрема, заходи щодо забезпечення житлом ветеранів війни.

Гострими проблемами, які вимагають свого розв'язання, є також забезпечення ветеранів безкоштовними ліками вітчизняного виробництва за рахунок розвитку української фармацевтичної галузі, надання їм можливості отримання безкоштовних юридичних (адвокатських) послуг.

Треба активізувати роботу з питань патріотичного виховання молодого покоління, подальшого розвитку історико-культурної спадщини та музейної справи. Нагальною

справою є першочерговий розгляд та прийняття Верховною Радою проекту змін до закону «Про поховання та похоронну справу» щодо створення та функціонування Національного військового меморіального кладовища «Національний військовий Пантеон».

Усі ці питання постійно знаходяться в центрі уваги діяльності нашої Громадської ради, яка має відповідний досвід підготовки та проведення щорічних всеукраїнських форумів ветеранів. У грудні 2011 року силами громадських організацій були проведені Всеукраїнські громадські слухання з питання «Про вплив на стан соціального захисту ветеранів чинного законодавства, ухвалених у 2011 році законів, та тих, які готуються до розгляду».

Цього року ми спільно з Державною службою підготували і провели II Всеукраїнський форум ветеранів. У заході взяли участь 419 представників від 31-ї ветеранської громадської організації, представники центральних і місцевих органів виконавчої влади.

Водночас істотним недоліком Форуму, на думку переважної більшості його учасників, стало те, що майже всі перші посадові особи центральних органів влади не взяли участь у спілкуванні з представниками ветеранських громадських організацій та не надали особисто відповіді на питання, які хвилюють ветеранів.

Хоча головна роль подібних форумів в громадянському суспільстві полягає саме в безпосередньому спілкуванні влади з представниками інститутів громадянського суспільства. Сподіваємось, що подальша реалізація урядової постанови від 3 листопада 2010 року № 996 підвищить значення таких форумів, дозволить усунути подвійні стандарти в їхній підготовці, проведенні і особливо при виконанні владною резолюції, звернень та запитів.

А зустріч Прем'єр-міністра М.Я. Азарова 7 травня 2012 року з керівниками ветеранських громадських організацій України якраз стимулювала подальші кроки щодо структуризації взаємодії виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства. Як і робоча зустріч Прем'єр-міністра з головами громадських рад при органах виконавчої влади, що відбулася на початку червня.

Разом з тим, слід сказати, що ще не всі керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади повною мірою виконують вимоги чинного законодавства щодо розвитку громадянського суспільства. Гадаю, що ця тема потребує ґрунтовнішого аналізу і підготовки пропозицій Радою голів громадських рад при органах виконавчої влади, яку нещодавно утворив Кабінет Міністрів.

Олександр БАТАЛІН,
голова Громадської ради при Раді Міністрів АР Крим:

Наша рада була створена на установчих зборах 4 лютого 2011 року з цією метою разом зібралися представники понад 150 громадських об'єднань автономії. Шляхом рейтингового голосування ми обрали до складу ради представників 51 інституту громадянського суспільства.

Сьогодні наша Громадська рада стала ключовим інститутом розвитку громадянського суспільства, завдяки якому громадяни Криму дістали можливість брати участь в діяльності органів виконавчої влади, впливати на її рішення та реалізовувати соціально значущі програми, спрямовані на поліпшення життя жителів автономії.

Маємо відповідну структуру: голова, його заступник, президія, а також дванадцять комітетів, сформованих для роботи за головними напрямками розвитку автономії.

Комітети збираються для обговорення поточних питань не рідше, ніж один раз на місяць. За результатами їхньої роботи проводяться засідання президії, до якої входять голова ради, його заступник та керівники комітетів. Обговорюємо актуальні питання життєдіяльності півострова, спільно шукаємо прийнятні рішення, спрямовані на задоволення соціальних потреб населення, попередження негативних явищ у суспільстві, сприяємо розвитку громадянського суспільства в автономії.

Свої пропозиції у вигляді листів направляємо керівникам органів виконавчої влади всіх рівнів. Члени ради також пропонують різні форми проведення консультацій з громадськістю.

Дорога з двостороннім рухом

У засіданні колегії Міністерства фінансів АР Крим бере участь громадськість автономії

Зазначу, що Крим — своєрідний регіон, який має унікальну історію формування регіонального співтовариства. Воно представляє собою сукупність багатонаціональної культури, традицій, інтересів. До Громадської ради постійно звертаються представники різних неурядових організацій, зокрема національно-культурних товариств.

Принцип нашої роботи — це взаємодія з органами влади, що ґрунтується на проблемах підвищення якості життя кожної людини. З цією метою ми вже ухвалили майже 50 різноманітних рішень, що містять рекомендації органам влади.

Ми вдячні голові уряду Криму Анатолію Могильову за постійну увагу і підтримку в роботі ради. Він доручив усім міністрам, керівникам республіканських комітетів автономії, головам районних держадміністрацій уважно і відповідаль-

но розглядати наші пропозиції та рекомендації, надавати своєчасну допомогу і підтримку ініціативам громадськості.

З початку нинішнього року проведено понад 30 громадських обговорень. Це дозволило розв'язати багато проблемних питань, які накопичувалися роками.

Приміром, до нас звернулися представники ОСББ «Кондо» з Сімферополя з проханням посприяти з реконструкцією центрального теплопункту КРСП «Озеленовач», що обслуговує п'ять багатоквартирних будинків і практично не працює. У 2010 і 2011 рр. кошти на реконструкцію ЦТП були виділені, та їх не освоїли. Після «круглого столу» з питань створення і розвитку ОСББ Міністерство житлово-комунального господарства Криму вжило невідкладних заходів для вирішення цього питання.

При обговоренні стану автомобільних доріг на півострові представники громадськості оприлюднили значну кількість проблем, які зачіпають, зокрема, роботу місцевих органів влади. 22 березня цього року Громадська рада ухвалила відповідне рішення, яке ми спрямували головам місцевих райдержадміністрацій та міськрад.

Звернули увагу очільників кримських міст та районів на важливість цієї проблеми для наших громадян і гостей Криму. Звернення Громадської ради не залишилося поза увагою. І вже сьогодні проводиться інвентаризація «безгосподарних» доріг, йде робота з населенням щодо підтримки порядку уздовж автошляхів, усунення стихійної торгівлі, відновлення лісосмуг, здійснюється своєчасне відведення земельних ділянок під автодороги.

Свої плани ми зв'язуємо із завданнями, визначеними в

соціальних ініціативах Президента України Віктора Януковича, висловлених в Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в країні.

Члени ради постійно беруть участь у різних конференціях, тренінгах та семінарах. Ряд наших активістів включені до складу колегій міністерств і республіканських комітетів автономії — це велика відповідальність і відповідний обсяг завдань.

Велику увагу приділяємо питанням самоорганізації населення. Також плануємо створити Координаційну раду голів громадських рад Криму, ініціативним, організуючим і координуючим органом якої повинна стати Громадська рада при Раді міністрів АР Крим.

Інформацію про нашу роботу можна одержати на офіційному веб-сайті Ради міністрів Автономної Республіки Крим.

Випускаємо газету «Громадська рада». Це унікальне видання, започатковане громадськістю для громадськості. З його сторінок можна отримати максимум інформації про всі аспекти нашої діяльності, зрозуміти для себе що таке громадська діяльність, громадянське суспільство, самоорганізація населення тощо.

Не зважаючи на складнощі та нестачу матеріально-технічного забезпечення робимо все, щоб кримська громадськість була обізнаною про ініціативи влади щодо сприяння розвитку громадянського суспільства та громадську діяльність як у Криму, так і в Україні загалом.

Як згадувалося вище, у складі нашої ради 51 людина. У кожній своє бачення вирішення соціально значущих питань, механізмів взаємодії з владою, свої напрями роботи, різні інтереси та характер. Та ми навчилися чути, розуміти та підтримувати один одного.

Головне, що нас помітили і до нас почали прислухатися. Це відбулося не відразу, та ми зуміли проявити себе, довести свою відповідальність і переконливість своїх позицій та дій, набули певного авторитету, зуміли закріпити його.

Приємно, коли на засіданні уряду чи Верховної ради Криму чиновники, депутати підкреслюють, що те чи те питання обговорювалося на Громадській раді, що наші рекомендації були розглянуті і враховані. Хіба це не успіх?

Громадська рада при Раді міністрів АР Крим — відкрита структура. Це майданчик для обговорення будь-яких пропозицій, причім у двосторонньому напрямку: від суспільства до влади і від влади до суспільства.

Прозорі та відкриті органи виконавчої влади — це реальність

9 травня 2011 року набрав чинності Закон України «Про доступ до публічної інформації» (далі — закон), метою якого є забезпечення прозорості та відкритості, створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації.

З початку дії закону органи виконавчої влади проводять істотну роботу щодо організаційного забезпечення доступу до публічної інформації: систематично оприлюднюється та надається інформація про свою діяльність та прийняті рішення; ведеться облік документів, що знаходяться у їхньому володінні та запитів на інформацію; облаштовані спеціальні місця для роботи запитувачів з документами чи їх копіями; розроблені форми та порядок подання запитів на інформацію; приділяється значна увага активній інформаційно-роз'яснювальній роботі серед населення про їх права, передбачені законодавством.

Так, за період з 9 травня 2011 року по вересень 2012 року до органів виконавчої влади надійшло 46275 запитів на інформацію. До Секретаріату Кабінету Міністрів за аналогічний період надійшло 1952 запити на інформацію. Крім того, у Секретаріаті функціонує система обліку публічної інформації, яка відповідає вимогам законодавства та розміщена на Урядовому Порталі.

Найбільшу кількість запитів отримали Міністерство внутрішніх справ (9226), Київська міська державна адміністрація (3481), Міністерство юстиції (3075), Міністерство охорони здоров'я (2265), Державна служба статистики (1914), Антимонопольний комітет (1632), Міністерство освіти і науки, молоді та спорту (1439), Державна податкова служба (1153), Державна реєстраційна служба (1050), Харківська облдержадміністрація (978), Міністерство економічного розвитку і торгівлі (835), Адміністрація Державної прикордонної служби (804), Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (731), Міністерство інфраструктури (722), Міністерство екології та природних ресурсів (721).

Багато запитів, які надходять на адресу розпорядників, по суті є скаргами, заявами, пропозиціями чи клопотаннями про надання роз'яснень. І тут запитувачам потрібно розуміти, що дія Закону «Про доступ до публічної інформації» не поширюється на подібні відносини та регулюється Законом «Про звернення громадян».

Так, із загальної кількості отриманої органами виконавчої влади кореспонденції, в якій автори посилалися на закон, зверненнями за змістом були 7874 документи, що становить 17%.

З 46275 запитів, отриманих органами виконавчої влади з посиланням на закон:

22123 надійшло поштою (48% від загальної кількості),

18107 — електронною поштою (39%),

1896 — факсом (4%),

769 — телефоном (2%),

3380 — іншими каналами (7%).

Переважну більшість запитувачів цікавила правова інформація (6691 запит), інформація довідково-енциклопедичного характеру (5772), статистична інформація (5361), інформація про товар, роботу, послугу (4944), інформація про фізичну особу (2852).

Від фізичних осіб до органів виконавчої влади надійшло 29634 запити (64%), від юридичних осіб — 14338 (31%), від об'єднань громадян без статусу юридичної особи — 2303 (5%).

Серед осіб, які подавали запити на інформацію до органів виконавчої влади, було щонайменше 4249 представників засобів масової інформації, 2470 активістів громадських організацій, 940 пенсіонерів, 617 правозахисників, 534 наукових працівників та 297 студентів. Зазначимо, що наведені дані є досить відносними, оскільки законом не передбачено облік запитувачів за їхнім соціальним статусом, а самі запитувачі не завжди ідентифікують свою належність до певної соціальної групи.

На виконання ст. 14 закону розпорядники інформації зобов'язані утворити спеціальні структурні підрозділи або визначити відповідальних осіб, які організують доступ до публічної інформації.

Станом на вересень 2012 року в 20 органах виконавчої влади функціонують окремі структурні підрозділи. 29 органів виконавчої влади мають структурний підрозділ у складі відділу/управління/департаменту.

У 52 органах виконавчої влади для забезпечення доступу до публічної інформації визначено відповідальних осіб.

96% органів виконавчої влади оприлюднюють звіти про результати розгляду запитів на інформацію на власних веб-сайтах.

78 органів виконавчої влади займаються інформаційно-роз'яснювальною роботою серед населення про основні права, передбачені законом. Найбільше приділяють увагу цьому питанню місцеві органи ви-

конавчої влади (100%), трохи менше — міністерства (81% від загальної кількості міністерств) та інші центральні органи виконавчої влади — 64% від їх загальної кількості.

За результатами моніторингу інформаційного наповнення веб-сайтів органів виконавчої влади відповідно до ст. 15 закону встановлено наступне.

На веб-сайтах 13 органів виконавчої влади на 100% розміщено необхідну інформацію (Державна архівна служба, Державна служба з питань інвалідів та ветеранів, Державне агентство водних ресурсів, Державне космічне агентство, Державний комітет телебачення і радіомовлення, Національне агентство з питань державної служби, Дніпропетровська, Волинська, Кіровоградська, Луганська, Одеська, Сумська та Харківська облдержадміністрації).

Аналіз представлення видів інформації на веб-сайтах органів виконавчої влади, показав, що більше ніж на 50% веб-сайтів представлено 11 із 12 видів інформації, обов'язковості оприлюднення якої визначено ст. 15 закону.

Найменше представлено на веб-сайтах такі види інформації:

інформацію про систему обліку, види інформації, яку зберігає розпорядник, висвітлено на 46% веб-сайтів. Лише 44 органи виконавчої влади на своїх веб-сайтах оприлюднили систему обліку публічної інформації;

загальні правила роботи установи, правила внутрішнього трудового розпорядку висвітлено на 61% веб-сайтів. На своїх веб-сайтах розмістили правила роботи установи 58 органів виконавчої влади.

За результатами аналізу наявності інформації на веб-сайтах органів виконавчої влади відповідно до пункту 11 ст. 15 закону встановлено наступне:

на веб-сайтах 40 органів виконавчої влади на 100% розміщено необхідну інформацію;

на 83% представлено інформацію на сайтах 43 органів виконавчої влади. Інформаційне наповнення веб-сайтів решти органів виконавчої влади (12) представлено у діапазоні від 50% до 67%.

Органи виконавчої влади і надалі вдосконалюватимуть свою роботу щодо надання інформації за запитами та налагодження конструктивного діалогу з представниками громадськості задля належного виконання та ефективного застосування Закону «Про доступ до публічної інформації».

Робота із запитами: цифри і факти

Органи виконавчої влади, які отримали найбільшу кількість запитів на інформацію

9226	Міністерство внутрішніх справ
3481	Київська міська державна адміністрація
3075	Міністерство юстиції
2265	Міністерство охорони здоров'я
1914	Державна служба статистики
1632	Антимонопольний комітет
1439	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту
1153	Державна податкова служба
1050	Державна реєстраційна служба
978	Харківська обласна державна адміністрація
835	Міністерство економічного розвитку і торгівлі
804	Адміністрація Державної прикордонної служби
731	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства
722	Міністерство інфраструктури
721	Міністерство екології та природних ресурсів

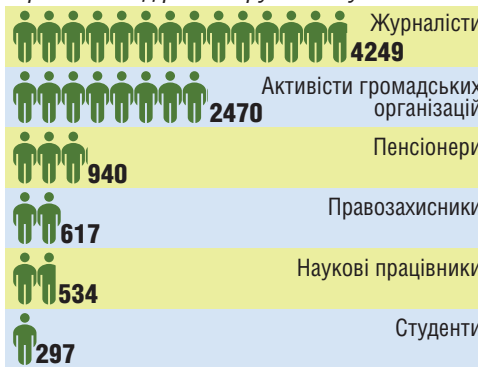
Співвідношення отриманих запитів на інформацію та кореспонденції, у якій автори посилалися на закон, за період з 9 травня 2011 р. по вересень 2012 р.

Канали надходження запитів

Кількість запитів, отриманих від різних груп запитувачів

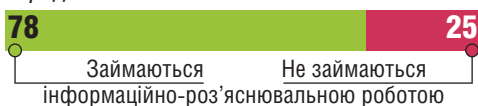
Організація роботи із запитами

Оприлюднення звітів про результати розгляду запитів

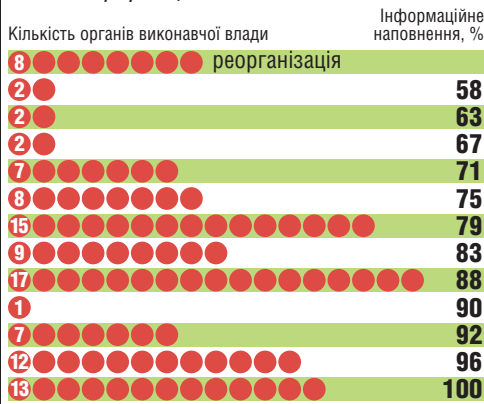

Інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення про основні права, передбачені законом

За даними управління забезпечення доступу до публічної інформації Департаменту інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів

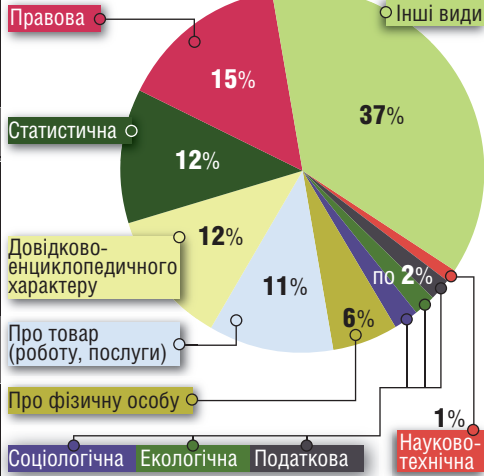
Рівень інформаційного наповнення веб-сайтів

Рівень інформаційного наповнення веб-сайтів на виконання вимог пункту 11 ст. 15 закону

Види інформації

Представлення видів інформації на веб-сайтах

ДОКУМЕНТИ

Нормативно-правові акти з питань взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації

З метою створення сприятливих умов для дальшого розвитку в Україні громадянського суспільства, запровадження ефективного механізму взаємодії його інститутів з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на засадах партнерства і взаємної відповідальності, забезпечення здійснення та захисту прав і свобод людини і громадянина, керуючись частиною третьою статті 106 Конституції України, **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

- Затвердити такі, що додаються:
- Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні;
- План першочергових заходів щодо реалізації Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.
- Кабінету Міністрів України привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Указом.
- Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м.Київ
24 березня 2012 року
№ 212/2012

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 3 листопада 2010 р. № 996
Київ

Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

- Затвердити такі, що додаються:
- Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики;
- Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації.
- Внести до постанов Кабінету Міністрів України зміни, що додаються.
- Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2009 р. № 1302 «Про додаткові заходи щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 94, ст. 3211);

постанову Кабінету Міністрів України від 6 січня 2010 р. № 10 «Про затвердження Порядку залучення громадян до формування та реалізації державної політики» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 1, ст. 28).

4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним, районним у м. Києві та Севастополі державним адміністраціям:

вжити заходів для проведення протягом трьох місяців з дня набрання чинності цією постановою установчих зборів за участю інститутів громадянського суспільства для утворення громадських рад при центральних і місцевих органах виконавчої влади та забезпечити їх функціонування;

до утворення зазначених рад забезпечити функціонування громадських рад, утворених до набрання чинності цією постановою;

відповідно до законодавства забезпечити урахування позиції професійних спілок та їх об'єднань, організацій роботодавців під час прийняття рішень з питань, що стосуються формування та реалізації соціально-економічної політики і регулювання соціально-трудоових відносин.

5. Рекомендувати органам місцевого самоврядування під час проведення консультацій з громадськістю та утворення громадських рад при органах місцевого самоврядування керуватися затвердженими цією постановою Порядком і Типовим положенням.

6. Міністрові Кабінету Міністрів України з метою забезпечення врахування громадської думки у процесі підготовки та організації виконання рішень Кабінету Міністрів України забезпечити проведення двічі на рік зустрічей голів громадських рад, утворених при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, з Прем'єр-міністром України та іншими членами Кабінету Міністрів України.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 13 червня 2012 р. № 671
Київ

Деякі питання реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

- Утворити Координаційну раду з питань реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» у складі згідно з додатком.
- Затвердити Положення про Координаційну раду з питань реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», що додається.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 13 червня 2012 р. № 671

КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ ІНІЦІАТИВИ «ПАРТНЕРСТВО «ВІДКРИТИЙ УРЯД»

ХОРОШКОВСЬКИЙ Валерій Іванович — Перший віце-прем'єр-міністр України, голова Координаційної ради

СЕМИНОВИЧЕНКО Володимир Петрович — Голова Держінформнауки, заступник голови Координаційної ради

АВКСЕНТЬЄВ Юрій Анатолійович — заступник Керівника Секретаріату Кабінету Міністрів України, відповідальний секретар Координаційної ради

АНДРЕЄВ Юрій Борисович — голова громадської ради при ДАЗВ (за згодою)

АРХИПСЬКА Олеся Ігорівна — заступник генерального директора з електронного урядування державного підприємства «Державний центр інформаційних ресурсів» (за згодою)

БАБИЧ Лариса Ігорівна — голова громадської ради при Дніпропетровській облдержадміністрації (за згодою)

БАТАЛІН Олександр Сергійович — голова громадської ради при Раді міністрів Автономної Республіки Крим (за згодою)

БЕРМЕС Зеновій Миколайович — голова громадської ради при Львівській облдержадміністрації (за згодою)

БОГУЦЬКИЙ Юрій Петрович — перший заступник Міністра культури

БОЛЮБАШ Ярослав Якович — голова громадської ради при МОНмолодьспорту (за згодою)

ГАЙДУКОВ Михайло Дмитрович — голова громадської ради при Луганській облдержадміністрації (за згодою)

ДЕМУРА Володимир Олексійович — голова громадської ради при Сумській облдержадміністрації (за згодою)

ДЕМЧЕНКО Руслан Михайлович — перший заступник Міністра закордонних справ

ЕМЕЛЬЯНОВА Інна Іванівна — перший заступник Міністра юстиції

ЕРИШЕВА Антоніна Іванівна — голова громадської ради при Мінприроди (за згодою)

КОЗАЧЕНКО Леонід Петрович — голова громадської ради при Мінагрополітики, голова Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України (за згодою)

КОЛОБОВ Сергій Олександрович — радник Прем'єр-міністра України на громадських засадах (за згодою)

КРУГЛАШОВ Анатолій Миколайович — голова громадської ради при Чернівецькій облдержадміністрації (за згодою)

КУЛИК Віталій Олександрович — заступник Керівника Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України (за згодою)

ЛАЦИБА Максим Валерійович — керівник програм Українського незалежного центру політичних досліджень (за згодою)

ЛИННИК Наталія Василівна — керівник проектів Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України» (за згодою)

ЛИХОСТУП Світлана Валентинівна — старший науковий співробітник Наукowo-дослідного центру правової інформатики Академії правових наук (за згодою)

МУРАХОВСЬКИЙ Анатолій Леонідович — перший заступник Голови Держкомтелерадіо

МІРОШНИЧЕНКО Олексій Валентинович — виконавчий віце-президент Конфедерації роботодавців України (за згодою)

МУСІЙ Олег Степанович — голова громадської ради при МОЗ (за згодою)

НИКОФОРОВ Артем Олександрович — голова громадської організації «Асоціація керівників органів студентського самоврядування м. Києва» (за згодою)

ОКША Наталія Вікторівна — заступник директора Департаменту інформації та комунікацій з громадськістю, завідувача відділом Секретаріату Кабінету Міністрів України

ПАВЛЕНКО Володимир Петрович — заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі — керівник апарату

ТОЛКОВАНОВ В'ячеслав Вікторович — Голова Нацдержслужби

ХМАРА Олексій Сергійович — президент творчого об'єднання «ТОРО» (за згодою)

ШАЙГОРОДСЬКИЙ Юрій Жанович — президент Всеукраїнської благодійної організації «Український центр політичного менеджменту», головний науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса Національної академії наук (за згодою)

ЩЕЛКУНОВ Володимир Ігорович — президент Українського національного комітету Міжнародної торгової палати (за згодою)

ЯКИМОК Богдан Миколайович — голова правління громадської організації «Антикорупційна рада України» (за згодою)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 20 червня 2012 р. № 658
Київ

Про утворення Ради голів громадських рад при органах виконавчої влади

З метою налагодження взаємодії між Кабінетом Міністрів України та громадськими радами, утвореними при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

- Утворити Раду голів громадських рад при органах виконавчої влади у складі згідно з додатком.
- Затвердити Положення про Раду голів громадських рад при органах виконавчої влади, що додається.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 20 червня 2012 р. № 658

СКЛАД

Ради голів громадських рад при органах виконавчої влади

Заступник Керівника Секретаріату Кабінету Міністрів України, голова Ради

Перший заступник Міністра юстиції

Перший заступник Голови Нацдержслужби

Перший заступник Голови Держкомтелерадіо

Голови громадських рад при міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських держадміністраціях (за згодою)

Заступник директора Департаменту інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату Кабінету Міністрів України, секретар Ради

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 5 квітня 2012 р. № 220-р
Київ

Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

1. Схвалити план дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», що додається.

2. Державному агентству з питань науки, інновацій та інформатизації разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади і за участю громадськості розробити та подати до 10 травня 2012 р. на розгляд Кабінету Міністрів України проект плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

СХВАЛЕНО

розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 5 квітня 2012 р. № 220-р

ПЛАН ДІЙ

з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

І. Загальна частина

На сьогодні в Україні впроваджуються принципи Декларації Відкритого Уряду щодо відкритості і прозорості державної політики, залучення до її

формування інститутів громадянського суспільства, забезпечення професійної чесності в державному управлінні.

Неналежний рівень партнерської взаємодії органів державної влади та громадськості впливає на якість рішень, що приймаються такими органами, прояви корупції становлять небезпеку для соціально-економічного розвитку суспільства, недостатнім є рівень впровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій в державне управління з метою забезпечення потреб громадян.

У тісному партнерстві Уряду України та інститутів громадянського суспільства планується забезпечити виконання таких першочергових завдань, як посилення взаємодії органів державної влади та громадськості під час підготовки і виконання державних рішень, забезпечення прозорості державної політики і доступу до інформації про роботу органів виконавчої влади та публічної інформації, застосування дієвого інструменту протидії корупції, підвищення ефективності державного управління, зокрема шляхом застосування електронних технологій.

Для забезпечення відкритого урядування необхідно впровадити новітні інформаційно-комунікаційні технології, зокрема налагодити діалог між органами державної влади та громадськістю з використанням інтерактивних методів взаємодії і можливостей соціальних мереж, модернізувати систему управління в державі, підвищити прозорість влади, покращити доступ до інформації. Постійний обмін інформацією між Урядом України, інститутами громадянського суспільства, громадськістю сприятиме визначенню пріоритетів соціально-економічного розвитку, накопиченню соціального капіталу, підвищенню інноваційної спроможності держави, а також впровадженню відповідних інтерактивних проектів на засадах партнерства.

Представники громадськості взяли активну участь у підготовці цього плану дій, подавши більш як 400 пропозицій, у тому числі під час публічних заходів, що проводилися в регіонах України. Цей план дій також обговорений під час засідання за круглим столом за участю Прем'єр-міністра України Азарова М. Я., представників інститутів громадянського суспільства, засобів масової інформації, пряма трансляція якого відбулася в Інтернеті.

Для виконання завдань, визначених цим планом дій, необхідно розробити до 1 червня 2012 р. відповідний план заходів, а також забезпечити максимальний доступ до інформації про виконання цього плану дій, створити умови для участі громадськості у здійсненні заходів, сприяти проведенню громадського моніторингу їх ефективності, для забезпечення якого буде створено спеціальний веб-сайт, готуватиметься кожного півріччя звіт про виконання цього плану дій та плану заходів, проводитимуться громадські слухання, засідання за круглим столом, інші публічні заходи, надаватимуться можливості для проведення громадської експертизи.

З урахуванням зазначеного, а також за результатами проведених консультацій з громадськістю визначено такі першочергові завдання, як посилення партнерської взаємодії органів виконавчої влади та інститутів громадянського суспільства шляхом залучення громадян до формування та реалізації державної політики, забезпечення доступу до публічної інформації, запобігання і протидія корупції, забезпечення належного врядування шляхом підвищення якості надання адміністративних послуг і впровадження електронного урядування.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 12 жовтня 2011 р. № 1049
Київ

Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка

З метою здійснення фінансової підтримки програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

- Затвердити Порядок проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка (далі — Порядок), що додається.
- Міністерствам, іншим центральним та місцевим органам виконавчої влади:

подати у двомісячний строк пропозиції щодо приведення актів Кабінету Міністрів України у відповідність з Порядком;

привести власні нормативно-правові акти у відповідність з Порядком.

3. Рекомендувати органам місцевого самоврядування застосовувати Порядок під час визначення програм (проектів, заходів), розроблених громадськими організаціями та творчими спілками, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів місцевих бюджетів.

- Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 18 липня 2012 р. № 514-р
Київ

Про затвердження плану заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»

1. Затвердити план заходів з впровадження Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, іншим державним органам забезпечити виконання затвердженого цим розпорядженням плану заходів.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Повні тексти нормативно-правових актів з питань взаємодії органів виконавчої влади з громадськістю можна прочитати на сайтах «Урядового кур'єра» та Кабінету Міністрів України

А ЯК У НИХ

До прозорості через публічні консультації та комунікацію

КРИТЕРІЇ. Країни ЄС переорієнтовують політику і суспільство на користь потреб людей

Високий рівень громадянського залучення характерний для всіх країн євроспільноти. Демократичні критерії вимагають, щоб держава гарантувала всім громадянам рівні можливості для участі в прийнятті політичних рішень на різних рівнях — національному, регіональному та місцевому. Йдеться не лише про вибори. Кращого врядування, ефективної прозорості політики жителі об'єднаної Європи досягають завдяки запровадженню громадських консультацій та з допомогою різних комунікативних засобів.

У «Білій книзі Європейського керівництва», яка є зобов'язанням Європейської Комісії всіляко сприяти зміцненню культури консультацій та діалогу в ЄС, зазначено, що громадянському

суспільству відводиться важлива роль у переорієнтації політики і суспільства на користь потреб людей. З огляду на це Європейський Союз повинен активніше залучати громадян до співпраці з урядами, має запропонувати їм структурований канал для зворотного зв'язку, критики і протесту.

Оскільки євроінтеграція є метою нашої держави і вона взяла на себе зобов'язання відповідати необхідним критеріям щодо цього, то вивчення європейського досвіду регулювання громадської участі у формуванні державної політики є важливою умовою цього процесу. Тому, гадаємо, не зайве звернути свій погляд на кращі практики, які вже впроваджені на нашому континенті.

Її величність процедура

Фото з сайту nice-palaces.com

Цікавий досвід взаємин «влада — громадянськість» має Великобританія. Регулюються вони зокрема «Кодексом практики консультацій уряду», положення якого заслуговують нашої уваги.

Загалом кодекс містить шість критеріїв, кожен з яких має чітко виписаний механізм застосування. Перший полягає в тому, що під час розробки певної стратегії консультації з проведенням письмового опитування з представниками громадянського суспільства повинні проводитися впродовж всієї роботи над документом.

Після визначення відповідних зацікавлених осіб і тих, для кого роз-

робка певної стратегії може мати наслідки, з цими групами встановлюється контакт і їх залучають уже на ранніх етапах. Причому йдеться не про звичайні дискусії, а письмово засвідчені думки і побажання громадянськості. Щоправда, під час розробки важливих державних документів застосовуються й інші методи, зокрема зустрічі, веб-форуми, соціальні дослідження, цільові групи тощо.

Другий критерій вимагає чітко визначити пропозиції, характер запитань, терміни, в які проходять консультації. Громадянам треба пояснити, що саме в стратегії можна зміни-

ти, які наслідки матиме неприйняття потрібного документа тощо.

Доступність і зрозумілість процесу консультацій є прерогативою третього критерію. Для цього рекомендується користуватися не лише паперовими носіями, а й Інтернетом, оскільки електронні засоби значно спрощують отримання відповідей.

Варто звернути увагу і на четвертий критерій, передбачений згаданим кодексом, — обов'язковість повідомити громадянам про результати консультацій та їхній вплив на політику. Міністерства також мають здійснювати моніторинг ефективності консультацій (п'ятий критерій).

Підсумковий, шостий критерій полягає в тому, що процес консультацій може завершуватися оцінкою ефекту регулювання, тобто громадянам слід пояснити витрати, переваги чи ризики, пов'язані з їхньою пропозицією. І, можливо, запропонувати альтернативні варіанти.

Як бачимо, нічого складного в «Кодексі практики консультацій уряду Великобританії» немає. Водночас дотримання його простих, але вкрай важливих процедурних норм позначається на якості вироблення політики в цій країні, яку з розумінням сприймають громадяни.

Беріть і користуйтеся!

Фото з сайту elashkov.com

Три роки тому на кращі практики участі громадянськості в процесі ухвалення рішень звернула увагу Рада Європи. 1 жовтня 2009 року на Конференції міжнародних неурядових організацій РЄ був прийнятий відповідний Кодекс участі громадянськості — зручний структурований і прагматичний інструмент, розрахований на суб'єктів прийняття рішень та організації громадянського суспільства.

Цей документ пропонує всім учасникам демократичних процесів правила, що впливають з конкретного практичного досвіду діалогу і співпраці між неурядовими організаціями та органами державної влади. Мета цієї роботи полягає в полегшенні їхньої взаємодії та ширшому залученні громадян до демократичних процесів на місцевому, регіональному і національному рівнях.

Серед принципів участі громадянськості в цій роботі автори Кодексу

наголошують на довірі, зазначаючи, що відкрите та демократичне суспільство ґрунтується на чесній взаємодії між суб'єктами і секторами. Хоча неурядові організації та органи державної влади мають різні ролі, спільної мети поліпшити життя людей можна досягти, якщо вона передбачає прозорість, повагу та взаємну надійність.

Зазначається, що надзвичайно важливі також принципи підзвітності й прозорості, оскільки діяльність в громадянських інтересах вимагає відкритості, відповідальності, підзвітності з обох сторін — як від громадських організацій, так і органів виконавчої влади.

Не обійтися і без принципу незалежності, наголошують європейці. Неурядові організації повинні бути визнані вільними та незалежними інститутами щодо їхніх цілей, рішень і заходів. Вони мають право діяти і відстоювати позиції незалежно від органів влади.

Кодекс передбачає різні рівні участі неурядових організацій на різних етапах процесу прийняття політичного рішення. Це може бути інформація, консультація, діалог та партнерство. Існує також кілька етапів ухвалення політичного рішення (див. діаграми).

Автори Кодексу описують процедури встановлення порядку денного ухвалення політичного рішення, його складання, прийняття рішення, реалізації його в життя і моніторингу результатів та, у разі необхідності, повторного формулювання.

Докладно пояснюється, які інструменти або механізми, зібрані в різних країнах Європи, найефективніше забезпечують комплексну підтримку залучення громадянськості впродовж всього процесу прийняття рішення.

Певна річ, одним з найприйнятніших інструментів визнано електронну участь, яка сприяє підвищенню прозорості, підзвітності та відповідальності інститутів влади, слугує заохоченню участі громадян, розширює можливості і підвищує доступність та відкритість демократичним процесам.

Одне слово, європейський Кодекс кращих практик участі громадянськості у процесах прийняття рішень дає відповіді на безліч запитань, з якими стикається наша країна в процесі розбудови громадянського суспільства. То, можливо, не треба придумувати велосипед, коли на ньому, образно кажучи, вже справно їздить більша частина Європи.

«Капітальний ремонт» по-данському

Фото з сайту www.gvo.ru

Акт щодо доступу до файлів державної адміністрації уперше з'явився в Данії 1970 року. Через 15 років його затвердила Королева.

У документі зазначалося, що його метою є забезпечення громадянам можливості безпосередньо спостерігати, що відбувається в державному управлінні як на національному, так і на місцевому рівнях.

Закон помітно розширив ту частину свободи слова, що зачіпає право на отримання інформації, і став важливим інструментом для ЗМІ, які на реальних фактах повсякденного життя переконуються, що громадськість достатньо розуміється на сьогоденних реаліях політичного життя в країні.

З 1985 року закон зазнав кількох змін, тож, як зауважують данські фахівці, на певному етапі його реалізації уряд зрозумів необхідність «капітального ремонту» існуючих технологій і потребу розвивати ІТ-системи зв'язку. Цю проблему обговорили під час численних публічних слухань.

Уряд створив спеціальну комісію, яка впродовж шести років готувала доповідь. Цю «Білу книгу» оприлюднили 2009 року. Документ унормовував взаємини влади з громадянськими інституціями.

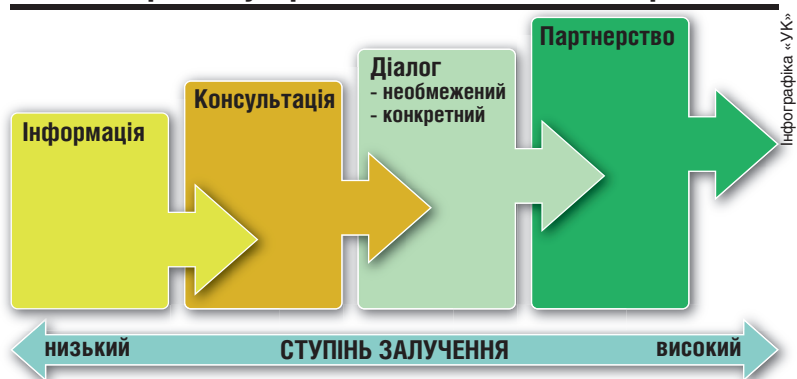
З того часу при прийнятті законів та відомчих наказів у Данії їхні проекти обговорюються з 113-ма внутрішніми і зовнішніми установами та організаціями, яким надсилаються проекти, і які навзаєм подають до міністерства юстиції свої коментарі.

Цікаво, що з-поміж таких установ та організацій, окрім галузевих міністерств та центральних відомств — Спільнота адвокатів та юристів, Економічна рада робітничого руху, Данські регіони, Данська школа ЗМІ та журналістики, Конфедерація промисловості, Поліцейський союз, Спілка голів місцевих та вищих судів тощо.

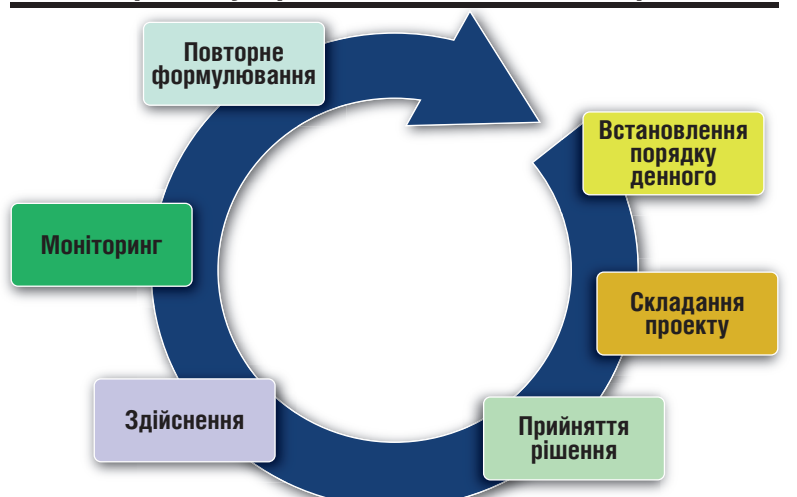
Завважимо, що пошуки ефективного залучення громадянськості до процесу прийняття управлінських рішень у цій країні продовжуються. Успішність цієї роботи пояснюють відносно малою кількістю населення (менше 6 млн осіб), доброю освітою населення та активним громадянським суспільством.

Данці довіряють своїй владі, і ця довіра підсилює традиції відкритості, так як отримана інформація швидше за все буде використана конструктивно, призведе до консенсусу, а не створюватиме конфлікт чи заводитиме політику в глухий кут.

Рівні участі неурядових організацій на різних етапах процесу прийняття політичного рішення

Етапи процесу прийняття політичного рішення

Джерело: Кодекс участі громадянськості (ухвалений 1.10.2009 р. на Конференції міжнародних неурядових організацій Ради Європи)